

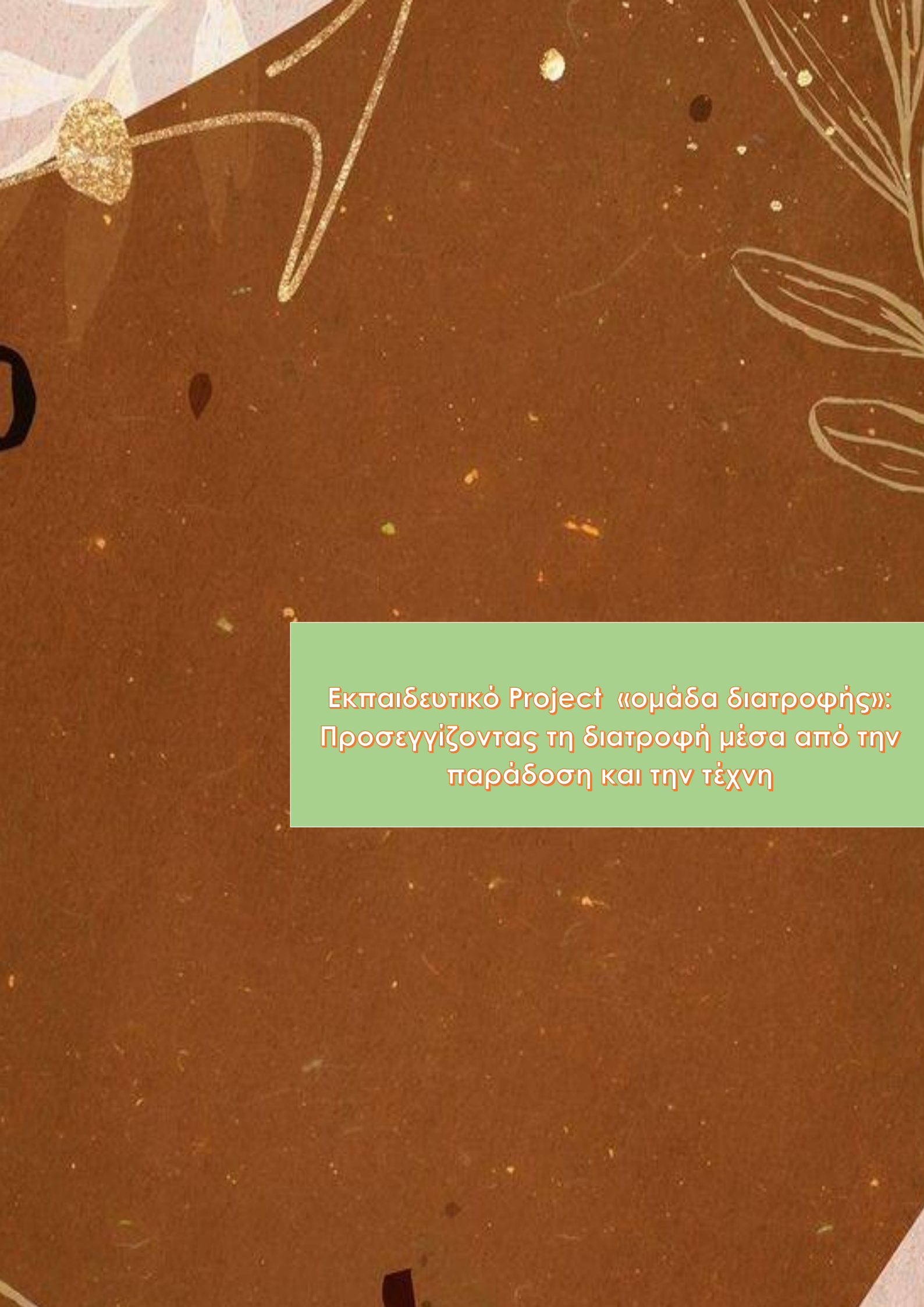
ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ PROJECT

Συγγραφική ομάδα

Τάσκου Ειρήνη, Μούγιου Σταυρούλα

Αθήνα 2024

Εκπαιδευτικό Project «ομάδα διατροφής»:
Προσεγγίζοντας τη διατροφή μέσα από την
παράδοση και την τέχνη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	4
ΦΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	5
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΣΤΟΧΟΙ.....	6
ΤΙΤΛΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	11
1. Εργαστήριο : ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ.....	12
2. Εργαστήριο : Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΟΥ ΨΩΜΙΟΥ	15
3. Εργαστήριο : ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.....	18
4. Εργαστήριο: ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΜΕ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΡΟΦΕΣ	20
5. Εργαστήριο : ΜΑΓΕΙΡΕΥΟΝΤΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ	23
6. Εργαστήριο : ΜΙΑ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ.....	26
7. Εργαστήριο : ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ	33
ΕΠΕΚΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ.....	38
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	40
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	44
Γρηγόριος Ξενόπουλος «Τα κόκκινα αυγά»	45
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 1	48
ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 2.....	49
ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΒΙΝΤΕΟ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ 2.....	50
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2.....	51
Δημιουργία παρουσίασης με Power Point.....	51
ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΜΟΡΦΗ POWER-POINT	55
ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ	56
ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 3.....	57
ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΟΜΑΔΙΚΟΥ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ WORD ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 4.....	58
ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ 4	59
ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 6.....	61
ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	62
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 7	62
Πηγές εικόνων.....	63

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το εν λόγω project «ομάδα διατροφής»: Προσεγγίζοντας τη διατροφή μέσα από την παράδοση και την τέχνη αποτελεί δομημένη εκπαιδευτική παρέμβαση, που ακολουθεί συγκεκριμένα βήματα μέσα από οργανωμένες δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν μέρος της μαθησιακής διαδικασίας και προσδιορίζουν εκπαιδευτικές παρεμβάσεις, που αποσκοπούν στη διευκόλυνση, την υποστήριξη και την καθοδήγηση των εκπαιδευόμενων, προκειμένου να υλοποιηθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι (Ματσαγγούρας, 2002).

Στόχος των εκπαιδευτικών δράσεων δεν είναι μόνο η γνωστική, αλλά και η συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του ατόμου. Μάθηση σημαίνει ενεργοποίηση του μανθάνοντα. Η μάθηση πρέπει να είναι ολιστική. Αυτό σημαίνει πως οι εκπαιδευτικές δράσεις, υπηρετώντας την «Επιστήμη του Εαυτού», αποσκοπούν τόσο στην πνευματική όσο και στην συναισθηματική, κοινωνική, αισθητική, ψυχολογική καλλιέργεια του ατόμου (Φράγκος, 2002). Ο εκπαιδευόμενος μέσα από αυτές ερευνά, ανακαλύπτει, ενεργοποιείται, συνεργάζεται, επικοινωνεί, υπευθυνοποιείται, αυτοκαθορίζεται (Χαραλάμπους, 2000).

Οι επιλεγμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες των εργαστηρίων εντάσσονται μέσα σε ένα πλαίσιο συστημικής θεώρησης προσδίδοντας μια προοπτική στο πεδίο της εκπαίδευσης, της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης των εκπαιδευόμενων - με τη διασύνδεση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με θεματολογία σχετιζόμενη με την διατροφή - καθώς και της προαγωγής της κοινωνικο-συναισθηματικής ανάπτυξης τους. Οι εκπαιδευόμενοι-συμμετέχοντες μέσα από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες έχουν την ευκαιρία να λάβουν ερεθίσματα και υποστήριξη για καλλιέργεια δεξιοτήτων επικοινωνίας, για ενίσχυση της αυτοεκτίμησης, για ανάπτυξη της ικανότητας να διαχειρίζεται το άτομο τη

ζωή του και την εμπλοκή του σε αποφάσεις, που το επηρεάζουν αναλαμβάνοντας προσωπική ευθύνη για την ευημερία του.

ΦΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Βασικές ενότητες της φάσης του σχεδιασμού αποτελούν η οργάνωση του χώρου με τρόπο που εξυπηρετεί τους σκοπούς του σχεδίου δράσης, η σύνθεση των ομάδων και ο καθορισμός των στόχων του.

Αναλυτικότερα, το project «ομάδα διατροφής»: Προσεγγίζοντας τη διατροφή μέσα από την παράδοση και την τέχνη περιλαμβάνει και σχεδιάστηκε με γνώμονα τα εξής πεδία:

- **Τίτλος, περιεχόμενο και τρόπος υλοποίησης της δράσης** σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες των συμμετεχόντων-εκπαιδευομένων.
- **Πηγές, μέσα και βοηθήματα** που απαιτούνται για την πραγματοποίηση κάθε δράσης.
- **Συνθήκες υλοποίησης της δράσης** (χώρος, χρόνος, διάρκεια υλοποίησης).
- **Αξιολόγηση** της δράσης (Καρυδά, 2009).

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες των εργαστηρίων προσφέρουν την δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να εκφράσουν σκέψεις, συναισθήματα, προβληματισμούς, φόβους, ευχές, στάσεις - και γενικότερα να εκφράσουν πτυχές του δικού τους «εαυτού» - καθώς και να βιώσουν τον εαυτό τους μέσα από τη διαδικασία του «ανήκειν» σε μια μικρή ομάδα και την αλληλεπίδραση με τα υπόλοιπα μέλη της μέσα από ευκαιρίες αυτοπροσδιορισμού, πιο σαφούς και πιο διαφοροποιημένου. Το συγκεκριμένο project προωθεί την ανάπτυξη συνομιλίας με δικαίωμα στον λόγο αλλά και στη σιωπή σε μια λογική εκπαιδευτικής παρέμβασης, που πλαισιώνεται από την αντίληψη ότι οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να στηρίζονται στην απόκτηση και άσκηση ικανοτήτων επιλογής και

απόφασης και στην ανάληψη ρόλων για τον σχεδιασμό και τη νοσηματοδότηση της ζωής τους με υπευθυνότητα.

Βασικές αρχές που αποτελούν και τον κεντρικό άξονα της εκπαιδευτικής διαδικασίας που ακολουθείται, στηρίζονται στη μοναδικότητα του ατόμου.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΣΤΟΧΟΙ

Ο παρών εκπαιδευτικός οδηγός με τίτλο «ομάδα διατροφής»: Προσεγγίζοντας τη διατροφή μέσα από την παράδοση και την τέχνη - αξιοποιώντας τη μαθησιακή στρατηγική του «Σχεδίου Εργασίας» ή αλλιώς «project» - εμπεριέχει εκπαιδευτικές δραστηριότητες, που αποτελούν τις επιμέρους δράσεις των συνολικά 7 εργαστηρίων, μίας διδακτικής ώρας το καθένα, και απευθύνεται σε μαθητές όλων των τάξεων του Γυμνασίου. Όλες οι εκπαιδευτικές δράσεις των εργαστηρίων, που προσφέρουν ερεθίσματα σχετικά με τη διατροφή, εφαρμόζονται από τον εκπαιδευτικό, με ομαδοσυνεργατικό πνεύμα, με την αξιοποίηση της μεθόδου ενεργητικής/συνεργατικής και βιωματικής μάθησης και των ΤΠΕ.

Το έντυπο υλικό που χρησιμοποιείται για τις ανάγκες των εργαστηρίων έχει συνταχθεί από τη συγγραφική ομάδα του παρόντος εκπαιδευτικού οδηγού με προδιαγραφές προσβασιμότητας, με απλοποιημένο τρόπο προσέγγισης, με ενσωματωμένες εικόνες επεξηγηματικού χαρακτήρα και με μέγεθος γραμματοσειράς που εξασφαλίζει μεγαλύτερη ευκρίνεια στους συμμετέχοντες.

Επιπρόσθετα, αξιοποιούνται τεχνολογικός εξοπλισμός καθώς και οπτικοακουστικό, ψηφιακό και διαδραστικό υλικό και ειδικότερα η χρήση «tablet», ηλεκτρονικού υπολογιστή και προτζέκτορα.

Τέλος, ο παρών οδηγός, όπως και τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων, δεν αντλεί υλικό μόνο από ένα πεδίο, αλλά από διαφορετικά επιστημονικά και γνωστικά πεδία, προάγοντας κατά αυτόν τον τρόπο τη διεπιστημονικότητα και τη διαθεματική σκέψη. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες του οδηγού αυτού σχετίζονται με τα

μαθήματα της Νεοελληνικής γλώσσας, της Λογοτεχνίας, των Καλλιτεχνικών, της Μουσικής, της Τεχνολογίας- Πληροφορικής, του ΣΕΠ και της Οικιακής Οικονομίας.

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες, των εργαστηρίων που εφαρμόζονται στο project «ομάδα διατροφής» **στοχεύουν στην απόκτηση γνώσεων** σχετικά με:

- ✓ Τη σχέση της διατροφής με τα πασχαλινά ήθη- έθιμα και τη λαϊκή παράδοση της Ελλάδας.
- ✓ Τη γαστρονομική παράδοση της Ελλάδος.
- ✓ Τον κύκλο του ψωμιού και τη διατροφική του αξία.
- ✓ Τα παραδοσιακά επαγγέλματα.
- ✓ Την διατροφή μέσα από την τέχνη.
- ✓ Τις παροιμίες.

Ωστόσο, **αποσκοπούν** - εκτός των προαναφερθεισών γνώσεων - και **στην καλλιέργεια και ενίσχυση δεξιοτήτων του 21^{ου} αιώνα** - δεξιότητες μάθησης, ζωής, δεξιότητες του νου, της τεχνολογίας και της επιστήμης. Ειδικότερα, αποσκοπούν στην καλλιέργεια δεξιοτήτων γνωστικών, κοινωνικών, συναισθηματικών, κινητικών και δεξιοτήτων σχετικών με τις ΤΠΕ:

- ✓ Κατανόηση και επεξεργασία γραπτού λόγου και οπτικοακουστικών ερεθισμάτων.
- ✓ Αντίληψη, κριτική σκέψη
- ✓ Παρατηρητικότητα, προσοχή και συγκέντρωση.
- ✓ Δεξιότητες προφορικού και γραπτού λόγου.
- ✓ Καλλιέργεια φαντασίας.
- ✓ Κατανόηση της μεταφορικής και κυριολεκτικής λειτουργίας της γλώσσας.
- ✓ Ανάπτυξη αφαιρετικής και συνθετικής ικανότητας.
- ✓ Ενίσχυση του περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου.

- ✓ Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών.
- ✓ Αξιοποίηση προϋπαρχουσών γνώσεων και ανάκληση βιωμάτων/ εμπειριών.
- ✓ Υιοθέτηση ομαδοσυνεργατικού πνεύματος.
- ✓ Δεξιότητες επικοινωνίας και κοινωνικής αλληλεπίδρασης.
- ✓ Υιοθέτηση πνεύματος σεβασμού και αλληλοβοήθειας.
- ✓ Ανάληψη πρωτοβουλιών (αυτενέργεια), ενεργητική συμμετοχή.
- ✓ Οργανωτική ικανότητα, ευελιξία.
- ✓ Καλλιέργεια του αισθήματος της ατομικής και συλλογικής ευθύνης ως μέλη μιας ομάδας.
- ✓ Επίλυση προβλημάτων.
- ✓ Ενίσχυση του αυτοαισθήματος και της αυτοεκτίμησης.
- ✓ Καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων (ψηφιακός γραμματισμός).
- ✓ Ψηφιακή συνεργασία, ψηφιακή κριτική σκέψη
- ✓ Απόκτηση δεξιοτήτων διεπιστημονικής και διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών.

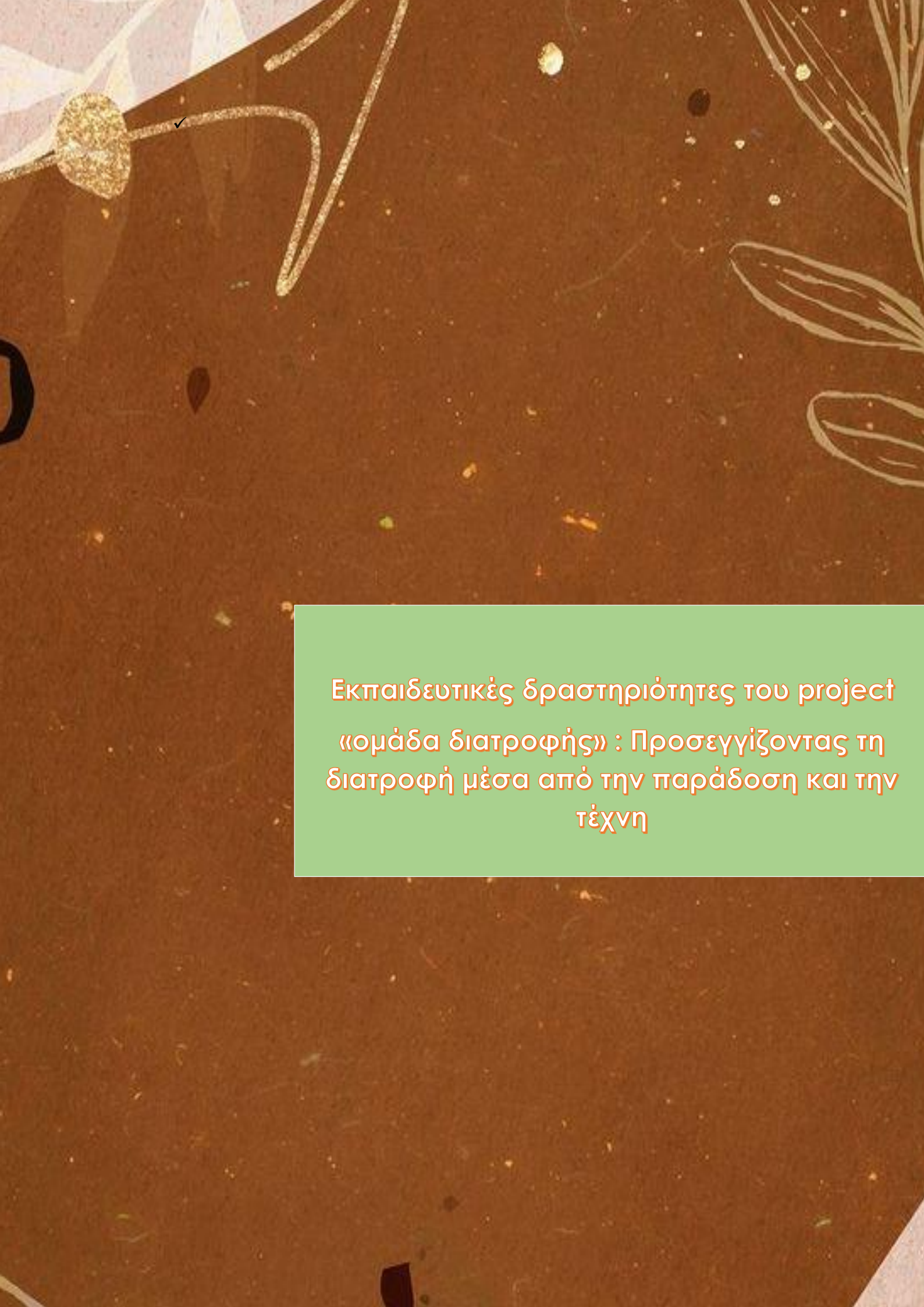
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η διαδικασία της αξιολόγησης, κατά την υλοποίηση του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού project, βασίζεται σε τύπους εναλλακτικής αξιολόγησης της μάθησης που θα εξασφαλίσουν συνθήκες ικανές για ενεργοποίηση παιδαγωγικών λειτουργιών της αξιολόγησης, όπως η ανατροφοδότηση και η μεταβίβαση της μάθησης, καθώς δεν περιορίζεται μόνο στον γνωστικό τομέα και στο τελικό προϊόν της μάθησης, αλλά συνεκτιμά συστηματικά την προσπάθεια του εκπαιδευόμενου, την εξατομικευμένη πορεία μάθησης που ακολουθεί, καθώς και τις ικανότητες και δεξιότητες που ανήκουν στον κοινωνικό ή και ψυχοσυναισθηματικό τομέα. Στοιχειοθετείται μέσω φύλλων περιγραφικής αξιολόγησης (ρουμπρίκες) - από μέρους του εκπαιδευτικού- και μέσω του φακέλου εργασιών του εκπαιδευόμενου και έχει σκοπό να ανατροφοδοτήσει τον εκπαιδευόμενο

με στόχο την ατομική ενθάρρυνση, την καθοδήγηση και την ενίσχυση της ετοιμότητας μάθησης και γνώσης.

Ειδικότερα, η ρουμπρίκα παρέχει ένα μέτρο εκτίμησης των γνώσεων και των δεξιοτήτων των εκπαιδευομένων και κατ' επέκτασης αποτίμησης της επίδοσής τους με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και διαβαθμίσεις ποιότητας για καθένα από αυτά κα αποτελεί έναν τρόπο διάκρισης του βαθμού επίτευξης των επιδιωκόμενων μαθησιακών στόχων. Μπορεί να αποτελέσει ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης ή ετεροαξιολόγησης. Η μέθοδος αυτή αξιολόγησης είναι ιδιαίτερα σημαντική στον χώρο της εκπαίδευσης και ειδικά στο πλαίσιο συνεργατικών μαθησιακών περιβαλλόντων, όπου εκπαιδευτικός και εκπαιδευόμενος είναι ενεργοί συμμετέχοντες στη μαθησιακή διαδικασία.

Βασική αρχή αποτελεί ότι ο εκπαιδευτικός δεν αξιολογεί για να κατατάξει και κατά συνέπεια να προκληθεί κλίμα ανταγωνισμού, στιγματίζοντας τον εκπαιδευόμενο με χαμηλές επιδόσεις τουναντίον αξιολογεί ούτως ώστε να ιεραρχήσει, να διαπιστώσει ανάγκες, για να παρέμβει με τις κατάλληλες κάθε φορά παιδαγωγικές και διδακτικές ενέργειες, ενθαρρύνοντας, έτσι, την ανοιχτή σκέψη των εκπαιδευομένων, ωθώντας τους σε συσχετισμούς δεδομένων που οδηγούν σε συμπερασμούς και τεκμηριωμένη δράση.

Εκπαιδευτικές δραστηριότητες του project
«ομάδα διατροφής» : Προσεγγίζοντας τη
διατροφή μέσα από την παράδοση και την
τέχνη

ΤΙΤΛΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Εργαστήριο

**ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**

Εργαστήριο

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΟΥ ΨΩΜΙΟΥ

Εργαστήριο

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Εργαστήριο

ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΜΕ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΡΟΦΕΣ

Εργαστήριο

ΜΑΓΕΙΡΕΥΟΝΤΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ

Εργαστήριο

ΜΙΑ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ

Εργαστήριο

ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

1. Εργαστήριο : ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η πλούσια άυλη κληρονομιά της Ελλάδας φαίνεται μέσα από τα ήθη, τα έθιμα, τις παραδόσεις, τα αφηγήματα, τις παροιμίες, τα παραδοσιακά τραγούδια, τους χορούς, τη γαστρονομική παράδοση κ.α., τα οποία συνεχίζουν να διατηρούνται ζωντανά με το πέρασμα των χρόνων συνθέτοντας την ελληνική ταυτότητα. Τα έθιμα αποτελούν «ζωντανή» προσέγγιση του πολιτισμού, καθώς η αναβίωσή τους καθιστά τον άνθρωπο κοινωνό του πολιτισμού και των αξιών του τόπου του.

Διδακτικές ώρες: 1

Περιγραφή εκπαιδευτικής δραστηριότητας

Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να προσεγγίσουν τη διατροφή ολιστικά. Για αυτό τον λόγο ο εκπαιδευτικός-εκτιμώντας την παιδευτική αξία των λογοτεχνικών κειμένων – επιλέγει να χρησιμοποιήσει κείμενο του Γρηγόριου Ξενόπουλου με θέμα που σχετίζεται με το Πάσχα και τα έθιμα του. Το κείμενο, το οποίο διανέμεται στους μαθητές σε έντυπη μορφή, φέρει τον τίτλο «Τα κόκκινα αυγά» ([βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ](#)) και αποτελεί μέρος των «Αθηναϊκών επιστολών»

που έγραψε ο Γ. Ξενόπουλος ως διευθυντής του περιοδικού «Η Διάπλασις των Παίδων» (Εικ.1). Σε αυτό ο συγγραφέας εξηγεί το έθιμο των κόκκινων αυγών, τον συμβολισμό τους και την προέλευση αυτού του εθίμου.

Εικόνα 1. Εξώφυλλο της «ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ».

Στη συνέχεια, ζητείται από τους συμμετέχοντες να εκφράσουν αν έχουν εμπειρία από εξωσχολικά λογοτεχνικά κείμενα και εάν έχουν προτίμηση σε κάποιο συγκεκριμένο λογοτεχνικό είδος. Έπειτα, ο εκπαιδευτικός επιδιώκοντας την πολυαισθητηριακή προσέγγιση του κειμένου επιλέγει την ψηφιακή επιλογή ανάγνωσης με την χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή ή και «tablet» :

- <https://www.youtube.com/watch?v=P-pTLcM8nCA>

Μετά την ολοκλήρωση της ψηφιακής ανάγνωσης, οι εκπαιδευόμενοι ερωτώνται γύρω από το ποιες σκέψεις και συναισθήματα τούς γεννά αυτό το κείμενο και ποιο το περιεχόμενό του. Δημιουργούνται συνθήκες ανοιχτής συζήτησης και γίνεται λόγος και για άλλα πασχαλινά φαγητά και έθιμα από διάφορες περιοχές της Ελλάδος, μιας και το κείμενο δύναται να αποτελέσει αφορμή για ανάκληση πολλών αναμνήσεων των εκπαιδευομένων σχετικών με το Πάσχα και για περιγραφή πολλών και διαφορετικών κατά τόπους εθίμων. Προς ενίσχυση των προϋπαρχουσών γνώσεων και εμπέδωση των νέων πληροφοριών γύρω από τον συμβολισμό των πασχαλινών εθίμων πραγματοποιείται προβολή σχετικού βίντεο από το διαδίκτυο με την χρήση του προτζέκτορα.

- <https://www.youtube.com/watch?v=-Z-8cpzIVwo>

Στόχοι εκπαιδευτικής δραστηριότητας

- ✓ Ενδυνάμωση σκέψης, αντίληψης και κρίσης.
- ✓ Ανάπτυξη φαντασίας.
- ✓ Απόκτηση γνώσεων.
- ✓ Διέγερση συναισθημάτων.
- ✓ Συσχετισμός κειμένου με την σύγχρονη πραγματικότητα.
- ✓ Ανακάλυψη της μεταφορικής και κυριολεκτικής λειτουργίας της γλώσσας.
- ✓ Κατανόηση του συμβολικού χαρακτήρα των εθίμων.

- ✓ Ενίσχυση του περιγραφικού λόγου (σύνθεση ιστοριών και περιγραφή προσωπικών εμπειριών των αναγνωστών).
- ✓ Εξωτερίκευση σκέψεων και συναισθημάτων (επικοινωνιακό μέσο).
- ✓ Κατανόηση χρονικής ακολουθίας γεγονότων και βασικών χρονικών εννοιών.
- ✓ Επαφή με την ελληνική παράδοση.
- ✓ Αισθητική απόλαυση / Ψυχαγωγία, χαλάρωση.

Αξιολόγηση

Τα λογοτεχνικά κείμενα έχουν διδακτική και παιδαγωγική αξία. Συμβάλλουν στην κοινωνική, συναισθηματική, ηθική, πνευματική και αισθητική καλλιέργεια του ατόμου, ενώ η ανάγνωσή τους αποτελεί γόνιμη μορφή ψυχαγωγίας (Κανατσούλη, 2018). Κάθε άνθρωπος τα προσεγγίζει διαφορετικά, με βάση την προσωπικότητά του, την ιδιοσυγκρασία του, τις εμπειρίες, τη φαντασία και την ευαισθησία του (Παπαδάτος, 2009). Τα λογοτεχνικά κείμενα παρακινούν τον αναγνώστη ή ακροατή να εξωτερικεύσει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του και να ανακαλύψει την ποιότητα και ένταση των τελευταίων. Είναι αφορμή τόσο για σκέψη και προβληματισμό, όσο και για τέρψη και συγκίνηση (Αναγνωστόπουλος Δ., 2007).

Ο αναγνώστης συχνά ταυτιζόμενος με τους ήρωες αυτών οδηγείται στη λύτρωση, βρίσκει λύσεις σε προβλήματα και αποσυμπιέζεται από πιεστικές και αγχώδεις καταστάσεις της καθημερινότητας. Αυτό συμβαίνει, γιατί οι ήρωες των κειμένων αποτελούν αντικείμενο εκπαίδευσης (Αποστολίδου & Χοντολίδου, 2006).

Η αξιολόγηση της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής δραστηριότητας βασίζεται σε παραμέτρους και μεταβλητές, όπως αυτές αποτυπώνονται στη ρουμπρίκα μέσω της οποίας ο ίδιος ο εκπαιδευτικός αξιολογεί τη δράση στο σύνολό της ([βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 1](#)).

2. Εργαστήριο : Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΟΥ ΨΩΜΙΟΥ

Το ψωμί (άρτος) αποτελεί βασικό είδος τροφίμου με ιδιαίτερη θρεπτική αξία. Ανήκει στην παραδοσιακή διατροφή, έχει ταυτιστεί με παραδοσιακά ήθη και έθιμα, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που έχει υμνηθεί από την ποίηση(Οδυσσέας Ελύτης, Μίλτος Σαχτούρης, Γιάννης Ρίτσος κα.). Έχει χαρακτηριστεί ως « η ουσία της ζωής» και παρασκευάζεται εδώ και 30.000 χρόνια. Ο τρόπος παρασκευής του ξεκίνησε με τη χρήση παραδοσιακών εργαλείων της εκάστοτε εποχής και εξελίχτηκε με την ανάπτυξη της σύγχρονης τεχνολογίας.

Διδακτικές ώρες: 1

Περιγραφή εκπαιδευτικής δραστηριότητας

Η εκπαιδευτική αυτή δραστηριότητα αναφορικά με τον κύκλο του ψωμιού εφαρμόζεται με την προβολή σχετικού βίντεο, που η συγγραφική ομάδα επέλεξε από το διαδίκτυο με στοιχεία που το καθιστούν εύπεπτο.

- <https://www.youtube.com/watch?v=KunGLdZYr5c>

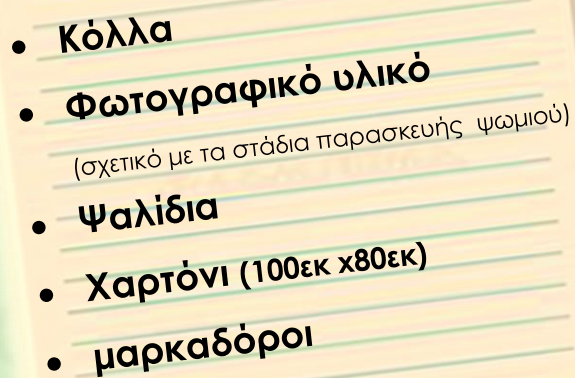
Το οπτικοακουστικό υλικό του βίντεο αποτελεί ερέθισμα συζήτησης για τον κύκλο του ψωμιού και τη διατροφική αξία αυτού, αξιοποίησης προϋπαρχουσών γνώσεων, ανάκλησης εμπειριών ή μαρτυριών συγγενικών τους προσώπων, καθώς και εμπλοκής των συμμετεχόντων στη μαθησιακή διαδικασία με τρόπο ευχάριστο και χαλαρό.

Ταυτόχρονα, οι εκπαιδευόμενοι πληροφορούνται για τα παραδοσιακά εργαλεία, που σχετίζονται με την παραγωγική διαδικασία του ψωμιού (αλέτρι, σβάρνα, δρεπάνι, κόπανος κ.α), καθώς και για τα διάφορα είδη ψωμιού (ψωμί σίτου ή ολικής άλεσης ή κριθαρένιο ή

πολύσπορο κα.) και τη σύνδεση αυτού με έθιμα και θρησκευτικές εκδηλώσεις(το Χριστόψωμο, το ψωμί του Πάσχα, το πρόσφορο, το γαμοκούλουρο κα).

Προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι να αναζητήσουν φωτογραφίες από περιοδικά ή το διαδίκτυο και να κατασκευάσουν ένα κολάζ με αυτές σε χαρτόνι, όπου θα καταδεικνύονται τα στάδια παρασκευής του ψωμιού.

Απαιτούμενα υλικά δραστηριότητας

-
- Κόλλα
 - Φωτογραφικό υλικό
(σχετικό με τα στάδια παρασκευής ψωμιού)
 - Ψαλίδια
 - Χαρτόνι (100εκ x80εκ)
 - μαρκαδόροι

ΣΤΟΧΟΙ δραστηριότητας:

- ✓ Ενημέρωση των εκπαιδευομένων για τον κύκλο του ψωμιού μέσα από τις διαδικασίες της σποράς, του θερισμού, του λιχνίσματος (ξεκαθάρισμα), του αλωνίσματος, του αλέσματος.
- ✓ Γνώση της διατροφικής αξίας του ψωμιού.
- ✓ Ενημέρωση για τα εργαλεία- μηχανήματα που αξιοποιούνται στο παρελθόν αναφορικά με τα στάδια παραγωγής του ψωμιού.
- ✓ Γνωριμία με τα διάφορα είδη ψωμιού.
- ✓ Σύνδεση του ψωμιού με την παράδοση.

- ✓ Αμοιβαία ανατροφοδότηση.
- ✓ Ανάκληση ιδεών/σκέψεων και βιωμάτων συγγενικών τους προσώπων.
- ✓ Καλλιέργεια έκφρασης προφορικού λόγου.
- ✓ Εμπλουτισμός λεξιλογίου.
- ✓ Ενίσχυση προσοχής και συγκέντρωσης.
- ✓ Κατάκτηση γνώσεων με έναν πολύ ευχάριστο και αγχολυτικό τρόπο.

Αξιολόγηση

Η παρακολούθηση εκπαιδευτικού βίντεο σχετικού με τα στάδια παρασκευής ψωμιού αποτελεί κίνητρο για τους εκπαιδευομένους όχι μόνο να ενημερωθούν για αυτά και να ανακαλέσουν στη μνήμη τους ανάλογες προσωπικές εμπειρίες ή μαρτυρίες συγγενικών προσώπων, αλλά και να αναπτύξουν νοητικές, συναισθηματικές, κοινωνικές και κινητικές δεξιότητες. Για την αξιολόγηση των γνώσεων, που αποκτήθηκαν, και των δεξιοτήτων, που καλλιεργήθηκαν, αξιοποιείται κατάλληλα διαμορφωμένη ρουμπρίκα ([βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 2](#)). Ταυτόχρονα, καθώς κρίνεται χρήσιμο να διερευνηθεί και να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα της χρήσης εκπαιδευτικού βίντεο στη μαθησιακή διαδικασία, δίνεται στους εκπαιδευόμενους σχετικό έντυπο προς συμπλήρωση ([βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΒΙΝΤΕΟ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ](#)).

3. Εργαστήριο : ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Διδακτικές ώρες: 1

Περιγραφή εκπαιδευτικής δραστηριότητας

Η εκπαιδευτική αυτή δραστηριότητα επικεντρώνεται στα παραδοσιακά επαγγέλματα, που έχουν εκλείψει ή τείνουν να εκλείψουν. Με αφορμή τον κύκλο του ψωμιού, που αποτελεί θεματικό άξονα της προηγούμενης εκπαιδευτικής δραστηριότητας, δίνεται το ερέθισμα για συζήτηση αναφορικά με τα παραδοσιακά επαγγέλματα, που σχετίζονται με την παραγωγική διαδικασία του ψωμιού, όπως ο μυλωνάς, ο αλωνιστής, ο ζευγάς, ο κουλουράς.

Σε αυτό το σημείο και αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρει η αίθουσα πληροφορικής προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι να χωριστούν σε 4 ομάδες και κάθε ομάδα να αναλάβει την αναζήτηση και συλλογή πληροφοριών και φωτογραφικού υλικού από το διαδίκτυο για το καθένα από τα 4 προαναφερθέντα επαγγέλματα. Στη συνέχεια, οι ομάδες, έχοντας ήδη μοιράσει ενδο-ομαδικά τους ρόλους και τις αρμοδιότητές τους, οφείλουν- αξιοποιώντας τις ψηφιακές τους γνώσεις και δεξιότητες- να παρουσιάσουν το τελικό υλικό τους σε 3-4 διαφάνειες με μορφή power point στην τάξη ([βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2](#)).

ΣΤΟΧΟΙ δραστηριότητας:

- ✓ Αντίληψη της οικονομικής διάστασης του ψωμιού και η σύνδεση του με παραδοσιακά επαγγέλματα.
- ✓ Αμοιβαία ανατροφοδότηση.
- ✓ Καλλιέργεια έκφρασης γραπτού λόγου.
- ✓ Ενίσχυση προσοχής και συγκέντρωσης.
- ✓ Γνωριμία και επαφή με ποικίλα πολιτιστικά στοιχεία.
- ✓ Ανάπτυξη παρατηρητικότητας και κριτικής διάθεσης- σκέψης.
- ✓ Κατάκτηση γνώσεων με έναν πολύ ευχάριστο και αγχολυτικό τρόπο.
- ✓ Καλλιέργεια της δεξιότητας της επικοινωνίας και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης.
- ✓ Καλλιέργεια ομαδοσυνεργατικού κλίματος.
- ✓ Ενεργή συμμετοχή και αυτενέργεια.
- ✓ Ενίσχυση ψηφιακών δεξιοτήτων.
- ✓ Ανάπτυξη ψηφιακής συνεργασίας και ψηφιακής κριτικής σκέψης.

Αξιολόγηση

Θεωρείται σκόπιμη η αποτίμηση από τον εκπαιδευτικό της ομαδικής εργασίας των εκπαιδευομένων, που έχει τη μορφή του power point ([Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΜΟΡΦΗ POWER-POINT](#)).

4. Εργαστήριο: ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΜΕ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΡΟΦΕΣ

Διδακτικές ώρες: 1

Για τον όρο «παροιμίες» έχουν δοθεί πολλοί ορισμοί. Σύμφωνα με τον γνωστό παροιμιολόγο Archer Taylor «η παροιμία είναι ένας καίριος διδακτικός λόγος που είναι κοινής χρήσης στην παράδοση. Είναι η σοφία των πολλών και το πνεύμα του ενός. Υποδεικνύει έναν τρόπο δράσης ή εκφράζει μια κρίση για κάποια κατάσταση» (Σκαρτσής, 1997). Οι περισσότερες παροιμίες έχουν ποιητικό ρυθμό (μονόστιχες ή δίστιχες με μέτρο ή και ομοιοκαταληξία), ο οποίος επιτρέπει την ευκολότερη απομνημόνευση και διάδοσή του. Διακρίνονται για τη σοφία τους και ενίοτε και για τον σκωπτικό ή καυστικό τους περιεχόμενο. Πολλές παροιμίες, επίσης, περιλαμβάνουν μεταφορές και έχουν συχνά πολλαπλά νοήματα (Miedler, 2004).

Ανήκουν στα προφορικά λαογραφικά είδη και η σοφία τους είναι οδηγός για τους ανθρώπους (Μερακλής Μ. , 2007). Αυτό σημαίνει πως αποτελούν έναν από τους βασικούς πυλώνες της πολιτιστικής παράδοσης μιας κοινωνίας, αφού μέσω αυτών εκφράζεται το σύστημα αξιών και οι αντιλήψεις αυτής (Αναγνωστόπουλος Β. , 2019), ενώ ταυτόχρονα συμβάλλουν στην ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας των ανθρώπων. Ο πλούτος, εξάλλου, του λαϊκού πολιτισμού σε παροιμίες είναι τεράστιος, γεγονός που επιτρέπει την άντληση πολλών πολιτιστικών στοιχείων, τα οποία με την κατάλληλη προσέγγιση και επεξεργασία μπορούν να βρουν εφαρμογή στη μαθησιακή διαδικασία (Μπενέκος, 2006). Αξίζει ακόμη να επισημανθεί πως οι παροιμίες είναι ευέλικτα εργαλεία της καθημερινής κοινής λογικής και λόγω του μεταφορικού τους λόγου και της διπτής ερμηνείας των λέξεων συμβάλλουν στην όξυνση της

κριτικής σκέψης και στην καλλιέργεια της δεξιότητας αποκωδικοποίησης των μηνυμάτων (Αναγνωστόπουλος Β. , 2019).

Περιγραφή εκπαιδευτικής δραστηριότητας

Η εκπαιδευτική δραστηριότητα του εργαστηρίου αποτελείται από δύο μέρη:

Α' μέρος

ο εκπαιδευτικός ζητά από τους εκπαιδευόμενους να σκεφτούν παροιμίες, που να έχουν τουλάχιστον έναν όρο σχετικό με τρόφιμα, και έπειτα να προβούν στην ερμηνεία αυτών, αναφέροντας τις περιπτώσεις στις οποίες χρησιμοποιούνται συνήθως οι συγκεκριμένες παροιμίες. Στη συνέχεια, δίνεται σε όλους έντυπο υλικό με ποικιλία παροιμιών σχετικών με τα τρόφιμα και ερμηνεύεται η αλληγορική σημασία όσων παροιμιών δεν έχουν ειπωθεί από τους συμμετέχοντες με την χρήση εννοιολογικού χάρτη [\(βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ\)](#)

Β' μέρος

ζητείται από τους εκπαιδευόμενους να παίξουν ένα παιχνίδι με κάποιες καρτέλες παροιμιών, που έχει ετοιμάσει ο εκπαιδευτικός. Οι μισές (μπλε) αποτελούν την αρχή κάποιων παροιμιών και οι άλλες μισές (πράσινες) το υπόλοιπο των παροιμιών αυτών. Ο εκπαιδευτικός έχει ανακατέψει τις κάρτες και οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να τραβήξουν από μία. Έπειτα, ένας- ένας με τη σειρά διαβάζει τη δική του καρτέλα, ενώ έπειτα το λόγο παίρνει όποιο άτομο έχει το άλλο μισό της παροιμίας.

ΣΤΟΧΟΙ δραστηριότητας:

- ✓ Καλλιέργεια γνωστικών και νοητικών δεξιοτήτων (αντίληψη, μνήμη, προσοχή, συγκέντρωση).
- ✓ Συνειδητοποίηση της πολυσημίας της μητρικής γλώσσας.
- ✓ Γνωστική-πραγματολογική κατανόηση του μεταφορικού λόγου.
- ✓ Αποκωδικοποίηση διπτών εννοιών.
- ✓ Καλλιέργεια αντίληψης και κριτικής σκέψης.
- ✓ Ανάπτυξη φαντασίας.
- ✓ Ενίσχυση αναγνωστικής ικανότητας.
- ✓ Ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων.
- ✓ Ενίσχυση πολιτιστικής συνείδησης.
- ✓ Καλλιέργεια εύθυμης και περιπαικτικής διάθεσης.
- ✓ Χαλάρωση.

Αξιολόγηση

Οι παροιμίες και η ένταξή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία από τον εκπαιδευτικό επιλέγεται ως τύπος και δείγμα γνωσιακής αναδόμησης (Creek & Lougher, 2014) σε βασικές νοητικές λειτουργίες.

Οι εκπαιδευόμενοι έχοντας ως κεντρικό θεματικό άξονα τις παροιμίες που σχετίζονται με τρόφιμα, εμπλέκονται ενεργά ανακαλώντας στη μνήμη τους όσες παροιμίες ήδη γνωρίζουν, ανακαλύπτουν την πολυσημεία αυτών και ψυχαγωγούνται χάρη στον παιγνιώδη χαρακτήρα τους.

Προς αποτίμηση της εκπαιδευτικής δραστηριότητας του εργαστηρίου αξιοποιείται κατάλληλα διαμορφωμένη ρούμπρικα ([βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 4\).](#)

5. Εργαστήριο : ΜΑΓΕΙΡΕΥΟΝΤΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ

Διδακτικές ώρες: 1

Σύμφωνα με τον ορισμό του T. Parsons, κουλτούρα είναι οτιδήποτε μπορεί να διδαχθεί, να μοιραστεί ή να μεταδοθεί. Ως εκ τούτου, και η μαγειρική είναι ένα είδος κουλτούρας, που χαρακτηρίζει κάθε λαό. Η διαμόρφωση της μαγειρικής κουλτούρας κάθε τόπου εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα ορισμένων βασικών ειδών διατροφής. Αυτό σημαίνει ότι η γεωγραφική περιοχή επιδρά στη μαγειρική ταυτότητα κάθε λαού (Bell & Valentine, 2013). Η σχέση, λοιπόν, της γαστρονομίας με τον πολιτισμό κάθε τόπου είναι αναμφισβήτητη. Μέσα από τις διατροφικές συνήθειες ενός λαού μπορεί κάποιος να αντλήσει πληροφορίες για διάφορες πτυχές της καθημερινότητας του λαού αυτού, καθώς και για την ιστορία και τα ήθη και έθιμά του (Κλειδαράς, 2003).

Περιγραφή εκπαιδευτικής δραστηριότητας

Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να γνωρίσουν τη γαστρονομική παράδοση του τόπου τους. Με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού χωρίζονται σε 4 ομάδες των 5-6 ατόμων. Η κάθε ομάδα αποκτά ένα όνομα γεωγραφικό. Συγκεκριμένα, η Α ομάδα ονομάζεται «Θράκη- Μακεδονία», η Β ομάδα «Θεσσαλία- Ήπειρος», η Γ ομάδα «Στερεά Ελλάδα- Πελοπόννησος» και η Δ ομάδα «Νησιωτική Ελλάδα». Στη συνέχεια, κάθε ομάδα αναλαμβάνει να αναζητήσει και να συλλέξει πληροφορίες από το διαδίκτυο για τα 2 πιο χαρακτηριστικά παραδοσιακά φαγητά των γεωγραφικών διαμερισμάτων που έχουν αναλάβει, να καταγράψει τις συνταγές και την εκτέλεση αυτών και να βρει αντίστοιχο φωτογραφικό υλικό.

Τα μέλη των ομάδων συζητούν μεταξύ τους και επιμερίζονται τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτή την ομαδική εργασία, προσδιορίζοντας τους ρόλους των μελών και τις επιμέρους ατομικές

εργασίες τους. Ύστερα από ατομική μελέτη και συλλογή στοιχείων, πληροφοριών, φωτογραφιών και οπτικοακουστικού υλικού από το διαδίκτυο, κάθε ομάδα συνεδριάζει και περνά στο στάδιο της σύνθεσης της τελικής εργασίας στην αίθουσα πληροφορικής. Οι εκπαιδευόμενοι - σε κλίμα συνεργασίας και εμπιστοσύνης - ανταλλάσσουν πληροφορίες, σχολιάζουν, επεξεργάζονται τα κείμενα τους ηλεκτρονικά, τα μορφοποιούν και εν τέλει διαμορφώνουν ομαδικά την παραδοτέα εργασία τους σε μορφή word.

ΣΤΟΧΟΙ δραστηριότητας:

- ✓ Αλληλεπίδραση.
- ✓ Ανάλυση ατομικής και συλλογικής ευθύνης.
- ✓ Καλλιέργεια κοινωνικών και συνεργατικών δεξιοτήτων.
- ✓ Αυτενέργεια, ανάλυση πρωτοβουλιών.
- ✓ Ενίσχυση αυτοπεποίθησης.
- ✓ Ενδυνάμωση προσοχής, συγκέντρωσης και αντίληψης.
- ✓ Ανάπτυξη της δεξιότητας της έκφρασης μέσω προφορικού και γραπτού λόγου.
- ✓ Καλλιέργεια της κριτικής, αφαιρετικής και συνθετικής ικανότητας.
- ✓ Καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων.
- ✓ Ανάπτυξη ψηφιακής κριτικής σκέψης και συνεργασίας.
- ✓ Απομάκρυνση από την τυποποιημένη καθημερινότητα και το άγχος.
- ✓ Καλλιέργεια εύθυμης ατμόσφαιρας.

Αξιολόγηση

Ακολουθεί αξιολόγηση με τη βοήθεια σχετικής ρουμπρίκας (βλ. [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΟΜΑΔΙΚΟΥ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ WORD ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 5.](#)) και αξιολόγηση της συνεργασίας των εκπαιδευομένων από τον εκπαιδευτικό (βλ. [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ 5](#)).

Ως επέκταση αυτής της δραστηριότητας, οι ομάδες των μαθητών – με την υποστήριξη του εκπαιδευτικού- ενώνουν τις εργασίες τους και διαμορφώνουν μία νέα με τίτλο «Η γαστρονομική παράδοση της Ελλάδας», η οποία μπορεί να δημοσιευτεί στη σχολική εφημερίδα ή στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Καταληκτικά, στο πλαίσιο της ανοιχτότητας του σχολείου προς την κοινωνία, προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι- κατόπιν σχετικής άδειας από τον διευθυντή του σχολείου- με τη βοήθεια των γονιών τους ή συγγενικών/ φιλικών προσώπων να μαγειρέψουν προαιρετικά στο σπίτι τους κάποια παραδοσιακά φαγητά (αλμυρά ή γλυκά) και να τα φέρουν στο χώρο του σχολείου προσφέροντας στους συμμαθητές τους, αλλά και στους ίδιους μια απελευθερωτική γευστική απόδραση από το τυποποιημένο σχολικό πρόγραμμα.

6. Εργαστήριο : ΜΙΑ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ

*«Σκοπός της τέχνης είναι να ξεπλύνει τη σκόνη της
καθημερινότητας από τις ψυχές μας»*

Πάμπλο Πικάσο

Διδακτικές ώρες: 1

Η τρέχουσα χρήση του όρου «εικαστικές τέχνες» περιλαμβάνει τόσο τις καλές τέχνες, όπως ζωγραφική, γλυπτική, αρχιτεκτονική, ποίηση, μουσική κ.α. καθώς και τις εφαρμοσμένες, διακοσμητικές τέχνες, όπως γραφιστική, διακόσμηση εσωτερικών χώρων, χειροτεχνίες κ.α.

Η αξιοποίηση της τέχνης στη διδασκαλία αποτελεί μια καινοτόμο πρακτική στον χώρο της εκπαίδευσης. Η αξιοποίησή της προσφέρει γνωστική ευελιξία στους εκπαιδευόμενους - μεταξύ της οπτικής πρόσληψης των ζωγραφικών πινάκων και της λεκτικής έκφρασής τους - αναπτύσσει την φαντασία και τη δημιουργικότητά τους, οξύνει την κριτική τους σκέψη, διευρύνει τους πνευματικούς τους ορίζοντες και ωθεί το νου σε πολλαπλές ερμηνευτικές προσεγγίσεις. Σύμφωνα με τον Dewey, η αισθητική εμπειρία αποτελεί σημαντική «πρόκληση για σκέψη» (Dewey, 1980) άποψη την οποία ασπάζεται και ο Perkins, ο οποίος υποστηρίζει πως η παρατήρηση των έργων τέχνης αναπτύσσει την στοχαστική διάθεση, καθώς απαιτείται από το άτομο «βαθύτερη» ανάγνωση του έργου τέχνης και σκεπτόμενη στάση (Perkins, 1994). Αξίζει, επιπλέον, να σημειωθεί πως η τέχνη έχει τη δύναμη να μετασχηματίσει τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται κανείς τον εαυτό του και τον κόσμο, οδηγώντας το άτομο σε αναστοχασμό, ενδοσκόπηση και αναθεώρηση αντιλήψεων και στάσεων (Mezirow & και Συνεργάτες, 2006).

Περιγραφή εκπαιδευτικής δραστηριότητας

Στη δραστηριότητα αυτή, οι συμμετέχοντες εμπλουτίζουν την επαφή τους με την διατροφή μέσα από την τέχνη, η οποία εφαρμόζεται ως εκπαιδευτικό εργαλείο για την επίτευξη παιδαγωγικών στόχων και γνωστικών δεξιοτήτων και ως μια πιο θετική αντιμετώπιση της πραγματικότητας που συνδέεται με μια καλύτερη ποιότητα ζωής μέσα από εμπειρία και εξερεύνηση. Συγκεκριμένα, με την χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή ο εκπαιδευτικός φέρνει σε επαφή τους εκπαιδευόμενους με καλλιτέχνες, των οποίων η θεματολογία των πινάκων ζωγραφικής τους συνδέεται με την τροφή. Αναλυτικότερα, η περιήγηση περιλαμβάνει τους εξής καλλιτέχνες και τα έργα τους:

- Σαλβαντόρ Νταλί – «καλάθι με ψωμί» 1926

Εικόνα 2. Πίνακας ζωγραφικής Σαλβαντόρ Νταλί – «καλάθι με ψωμί».

Αυτός ο πίνακας (Εικ.2) ζωγραφίστηκε το 1926 ως δώρο στην Garcia Lorca, με την οποία ο Dalí ήταν ιδιαίτερα φιλικός. Έπειτα, ο καλλιτέχνης ζωγράφισε με κεντρικό θέμα το ψωμί πάρα πολλές φορές. Δημιούργησε, έτσι, το ψωμί το εμπορικό σήμα του. Στον συγκεκριμένο πίνακα, το ψωμί είναι αρκετά ρεαλιστικό. Σε ένα σκοτεινό και κορεσμένο φόντο βρίσκεται ένα τσαλακωμένο λευκό τραπεζομάντιλο.

Η υφή του υφάσματος, οι μαλακές καμπύλες των πτυχών του κάνουν τον καμβά του πίνακα να έχει απίστευτη ομοιότητα με φωτογραφία με τεχνητά αυξημένη ευκρίνεια. Πάνω στο τραπεζομάντιλο

υπάρχει ένα καλάθι, καθώς επίσης περιέχεται μια τσαλακωμένη πετσέτα και τέσσερις φέτες ψωμί, δύο εκ των οποίων είναι βουτυρωμένες (Γεωργούση, 2019).

- *Vincent van Gogh «Σιταροχώrafo με τα κοράκια» 1890.*

Εικόνα 3. Πίνακας ζωγραφικής του Vincent van Gogh «Σιταροχώrafo με κοράκια».

Ο πίνακας «Σιταροχώrafo με τα κοράκια» (Εικ.3) είναι από τους πιο διάσημους πίνακες του καλλιτέχνη Βαν Γκογκ που δημιούργησε το 1890 και αναφέρεται ως ο τελευταίος πίνακάς του. Επιπλέον, λέγεται πως έχει ιδιαίτερο συμβολισμό, καθώς ο ουρανός, τα κοράκια και ο δρόμος που δεν οδηγεί πουθενά αναφέρονται στο τέλος της ζωής του που ο ίδιος ένιωθε να πλησιάζει. Βέβαια, η αλήθεια είναι ότι έφτιαξε πολλούς ακόμη πίνακες μετά από αυτόν. Ωστόσο, μέσα από τα χωράφια που καλλιεργούν σιτάρι κάτω από τον θυελλώδη ουρανό, αναφέρεται ότι ήθελε όντως να εκφράσει «την θλίψη και την ακραία μοναξιά», αλλά ταυτόχρονα ήθελε να δείξει αυτό που θεωρούσε ότι ήταν η ελπίδα: «κάτι υγιές που σου δίνει δύναμη». Ο Βίνσεντ Βαν Γκογκ σε αυτόν του τον πίνακα, χρησιμοποίησε χρώματα με δυναμικούς συνδυασμούς. Υπάρχει έντονα το στοιχείο της αντίθεσης του μπλε ουρανού με το κίτρινο σιτάρι, ενώ το κόκκινο-καφέ του μονοπατιού εντείνεται από το πράσινο του γρασιδιού (Hulot, 2020).

- *Τζουζέπε Αρτσιμπόλντο (1526 - 1593)*

Ο Τζουζέπε Αρτσιμπόλντο ή αλλιώς Αρτσιμπόλντι ήταν ζωγράφος με καταγωγή από την Ιταλία, ο οποίος έγινε περισσότερο γνωστός για τη δημιουργία πορτραίτων αποτελούμενων εξ ολοκλήρου από αντικείμενα, όπως φρούτα, λαχανικά, λουλούδια, ψάρια και βιβλία (Εικ.4,5). Θεωρείται ένας από τους πλέον ασυνήθεις καλλιτέχνες της Αναγέννησης και εκπρόσωπος του ιταλικού μανιερισμού.

Εικόνα 4. Πίνακας ζωγραφικής του Τζουζέπε Αρτσιμπόλντο «Φθινόπωρο».

Εικόνα 5. Πίνακας ζωγραφικής του Τζουζέπε Αρτσιμπόλντο «Καλοκαίρι».

Εργάστηκε ως ζωγράφος στον Καθεδρικό Ναό του Μιλάνου (1549-58) ενώ μετέπειτα εγκαταστάθηκε στην Πράγα και θεωρήθηκε ως ένας από τους ευνοούμενους ζωγράφους της Αυλής των Αψβούργων (1562-87). Το έργο του εκτιμήθηκε τον 20^ο αιώνα από την ομάδα των υπερρεαλιστών (Μεταξά, 2022).

- Vincent van Gogh «οι Πατατοφάγοι» 1885

Εικόνα 6. Πίνακας ζωγραφικής του Vincent van Gogh «Οι πατατοφάγοι» 1885.

Ο Vincent van Gogh θεωρείται ως ο ιδανικός ζωγράφος της σκληρής ζωής των αγροτών. Ένωθε ενσυναίσθηση και μεγάλη αλληλεγγύη για τους φτωχούς και ταλαιπωρημένους ανθρώπους, των οποίων η ζωή προσομοίαζε και με τη δική του η οποία ήταν γεμάτη από πόνο. Στον πίνακα «Οι Πατατοφάγοι» (Εικ.6) το τραπέζι αποκτά συμβολική παρουσία και μετατρέπεται σε βωμό, ενώ το φαΐ σε θεία κοινωνία που διαμοιράζονται οι αγρότες. Αυτός ο διαμοιρασμός του φαγητού και του ποτού ενισχύει ακόμη περισσότερο το χαρακτήρα της πνευματικής μετάληψης. Το φως στα αντικείμενα του δωματίου είναι επηρεασμένο από το φως που είδε ο καλλιτέχνης στα ορυχεία, ενώ το σκοτάδι διαθέτει μια φυσική πυκνότητα. Ο καλλιτέχνης αποδίδει το δέρμα των χωρικών με έντονο τρόπο κάνοντάς το να μοιάζει με «το χρώμα μιας πατάτας που προφανώς δεν έχει ξεφλουδιστεί ακόμα». Αυτός ο πίνακας ζωγραφίστηκε τον Απρίλιο του 1885 και εκτίθεται στο Μουσείο Βαν Γκογκ στο Άμστερνταμ. Είναι ένας πίνακας που εγκωμιάζει την χειρωνακτική εργασία και θεωρείται η σύνοψη της καλλιτεχνικής δημιουργίας του Βαν Γκογκ

μέσα από τον οποίο εκφράζει με δύναμη και μεγάλη ένταση τα κοινωνικά του αισθήματα, αποτελώντας το μανιφέστο τόσο των καλλιτεχνικών του όσο και των κοινωνικών του πιστεύω (Μαρκάκη, 2017).

ΣΤΟΧΟΙ δραστηριότητας:

- ✓ Να έρθουν οι εκπαιδευόμενοι σε επαφή με έργα τέχνης.
- ✓ Να παρατηρήσουν ένα έργο τέχνης και να το νοηματοδοτήσουν.
- ✓ Να αναπτύξουν τη φαντασία τους.
- ✓ Να γνωριστούν με τους καλλιτέχνες και τους πίνακες ζωγραφικής τους.
- ✓ Να αποκτήσουν αισθήματα φιλοτεχνίας.
- ✓ Να κατανοήσουν την πολιτιστική διάσταση και τη συμβολή της τέχνης στον πολιτισμό διαχρονικά.
- ✓ Να βιώσουν ποικίλα συναισθήματα.
- ✓ Να αναπτύξουν οπτικές και αντιληπτικές ικανότητες για το χώρο, τα χρώματα και το φως μέσα στους πίνακες ζωγραφικής.
- ✓ Να συνειδητοποιήσουν την αξία της τέχνης ως σημαντικής και απαραίτητης ανθρώπινης εμπειρίας.
- ✓ Να αντιληφθούν τη συμβολή της τέχνης στην επίτευξη αναβάθμισης του ποιοτικού επιπέδου της καθημερινής ζωής τους.
- ✓ Να νιώσουν χαλάρωση, ικανοποίηση και απόλαυση μέσω της εικαστικής ματιάς στην διαχείριση της καθημερινότητας.
- ✓ Να αναπτύξουν την παρατηρητικότητά τους.
- ✓ Να αντιληφθούν την αίσθηση του μέρους και του όλου.
- ✓ Να κατανοήσουν την αισθητική αξία των πραγμάτων.
- ✓ Να παράγουν λόγο (περιγραφικό, αφηγηματικό,) με αφορμή ένα έργο τέχνης και να απελευθερώσουν τη φαντασία και το συναίσθημά τους.

- ✓ Να συνειδητοποιήσουν τον κοινωνικό ρόλο της τέχνης, συνδέοντάς την με την καθημερινή ζωή.

Αξιολόγηση

Η προσφυγή στην τέχνη σίγουρα ομορφαίνει τη ζωή τόσο αισθητικά όσο και πολιτιστικά και κάθε θεατής - με βάση τα βιώματα και τις προσλαμβάνουσες που έχει - αντιλαμβάνεται ένα έργο τέχνης διαφορετικά και καταλήγει εάν του αρέσει ή όχι. Έτσι, και στους εκπαιδευόμενους τα έργα τέχνης προκαλούν συνειρμούς, τους οποίους έχουν την ευκαιρία να μοιραστούν μέσα στην ομάδα, δημιουργώντας διάυλο σύνδεσης με προσωπικά τους βιώματα. Σε κλίμα συναισθηματικής αποδοχής και ηρεμίας, προσφέρεται η δυνατότητα έκφρασης στους εκπαιδευομένους, οι οποίοι με προθυμία παρατηρούν, περιγράφουν, αισθάνονται, φαντάζονται και συζητούν (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 6).

Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα αποτελεί αφόρμηση για ένα παιχνίδι αναζήτησης και φαντασίας, ενώ παράλληλα δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να αντιληφθούν την τέχνη ως δραστηριότητα με νόημα για τον άνθρωπο, καθώς πηγάζει από την ίδια τη ζωή.

7. Εργαστήριο : ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Διδακτικές ώρες: 1

Η εικαστική έκφραση αποτελεί μια καινοτόμο πρακτική στο χώρο της εκπαίδευσης. Καλλιεργεί τις νοητικές, συναισθηματικές, αισθητηριακές λειτουργίες του εκπαιδευόμενου και ενεργοποιεί την έμπνευση, τη δημιουργικότητα, τη φαντασία, τον αυτοσχεδιασμό, το συναίσθημα και τις κοινωνικές λειτουργίες του. Προσφέρει τη χαρά της δημιουργίας ενισχύοντας κατά αυτόν τον τρόπο την αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθησή του, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπει την ανάπτυξη νοητικών σχημάτων μέσα από την ψηλάφηση και τον χειρισμό των διαφόρων υλικών. Ο εκπαιδευόμενος με την εμπλοκή του στην καλλιτεχνική διεργασία αποκτά έλεγχο των κινήσεών του, επεξεργάζεται εμπειρίες και συναισθήματα, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, αναπτύσσει την εκφραστική, αντιληπτική, κριτική και αναστοχαστική του ικανότητα, καθώς και κατανοεί καλύτερα τόσο τον εαυτό του (αυτογνωσία) όσο και τους γύρω του(ετερογνωσία). Γενικά, η εικαστική δημιουργία είναι μέσο έκφρασης και επικοινωνίας- χρησιμοποιώντας τη γλώσσα των εικόνων αναλογικά προς τη γλώσσα των λέξεων - καθώς και αποτελεί σημαντικό μέσο αγωγής.

Περιγραφή εκπαιδευτικής δραστηριότητας

Ο εκπαιδευτικός- έχοντας υπόψη της ότι η χειροτεχνία αποτελεί μια ενεργητική τεχνική μάθησης- επιδιώκει να την εντάξει στις εκπαιδευτικές του δράσεις. Συγκεκριμένα, η ενημέρωση για την μεσογειακή διατροφή μπορεί να προσφέρει το έναυσμα για καλλιτεχνικές- χειρωνακτικές δραστηριότητες, όπως είναι η φιλοτέχνηση καμβάδων και βάζων με την τεχνική της χαρτοπετσέτας, μια άγνωστη τεχνική για τους εκπαιδευόμενους, η οποία όμως δύναται να κεντρίσει την προσοχή τους και να διεγείρει το ενδιαφέρον τους, ώστε να την γνωρίσουν και να την χρησιμοποιήσουν. Από τον εκπαιδευτικό δίνονται όχι μόνο γενικές ενημερωτικές πληροφορίες που εισήγαγαν την τεχνική στην πρακτική εφαρμογή της, αλλά και ιστορικά στοιχεία που συνδέονται με την συγκεκριμένη τεχνική, την προέλευσή της και την πορεία της στον χρόνο. Αναλυτικότερα, η εν λόγω τεχνική προέρχεται

Εικόνα 7. χαρτοπετσέτες...το βασικό υλικό της δράσης.

από τη γαλλική λέξη «decouper» που σημαίνει «κόβω» και ουσιαστικά αποτελεί την τέχνη ή τεχνική του να διακοσμείς διάφορα αντικείμενα με μικρά κομμάτια- εν προκειμένω - χαρτοπετσέτες (Εικ. 7) σε κάθε είδους επιφάνεια ξύλο, χαρτί, γυαλί, πέτρα, πηλό, κερί, μέταλλο ή πλαστικό, ακόμη και ύφασμα.

Ιστορικά, το ντεκουπάζ οφείλει την ύπαρξή του στα περίτεχνα έπιπλα από την Ασία που θαύμαζαν τόσο οι Ευρωπαίοι ευγενείς τον 17ο αιώνα. Οι εισαγωγές από την Ασία άρχισαν να έχουν μεγάλη ζήτηση, με αποτέλεσμα κάποιοι καλλιτέχνες, κυρίως από την Βενετία, να επιδοθούν σε αντιγραφές. Αντί όμως να ζωγραφίζουν τα έπιπλα, έκοβαν σχέδια που έβρισκαν, τα κολλούσαν επάνω τους και έπειτα τα περνούσαν βερνίκι. Η

τέχνη ονομάστηκε *lacca rovera*, δηλαδή η λάκα (βερνίκι) του φτωχού. Παρόμοια τεχνική, κυρίως με λουλούδια και άλλα μοτίβα, έγινε πολύ γνωστή και στην Αγγλία. Έτσι, από τον 19ο αιώνα άρχισαν να τυπώνονται χαρτιά με σχέδια ακριβώς για αυτόν τον σκοπό. Οι Βικτωριανοί τα χρησιμοποιούσαν, για να διακοσμήσουν τα έπιπλα, τα φωτιστικά ή τα παραβάν τους. Τότε το ντεκουπάζ ήταν γνωστό ως *japanning* και ήταν πολύ διαδεδομένο στις ανώτερες κοινωνικά τάξεις της εποχής. Στην ανατροφή των παιδών τους, μάλιστα, από τις νταντάδες αποτελούσε απαραίτητο στοιχείο μάθησης (Becker, 2008).

Βήματα εργασίας:

Μετά την προαναφερθείσα ενημερωτική εισαγωγή, οι εκπαιδευόμενοι ακολουθούν τα βήματα εργασίας της τεχνικής, όπως αυτά δίνονται με αναλυτικό τρόπο από τον εκπαιδευτικό σε σχετικό φύλλο εργασίας. Συγκεκριμένα, ακολουθούνται τα παρακάτω βήματα:

Βήμα 1:

Επιλογή των μοτίβο των χαρτοπετσετών, για τα οποία οι εκπαιδευόμενοι εκφράζουν την αρέσκειά τους και την επιθυμία τους να τα τοποθετήσουν στους καμβάδες. Εν συνεχεία, με βάση αυτή τους την προτίμηση και κατόπιν κοινής συμφωνίας καταλήγουν στην επιλογή χρωμάτων, τα οποία οι ίδιοι δημιουργούν με την πρόσμειξη των βασικών χρωμάτων. Σε αυτό το σημείο ο εκπαιδευτικός αξιοποιεί προϋπάρχουσες γνώσεις των εκπαιδευομένων σχετικά με τις κλίμακες και τις μίξεις των χρωμάτων. Έτσι, χρωματίζουν τους καμβάδες με την απόχρωση του βασικού φόντου των χαρτοπετσετών.

Βήμα 2:

Διαχωρισμός μόνο του τυπωμένου πάνω μέρους χαρτιού από τα 2-3 φύλλα που έχει η χαρτοπετσέτα.

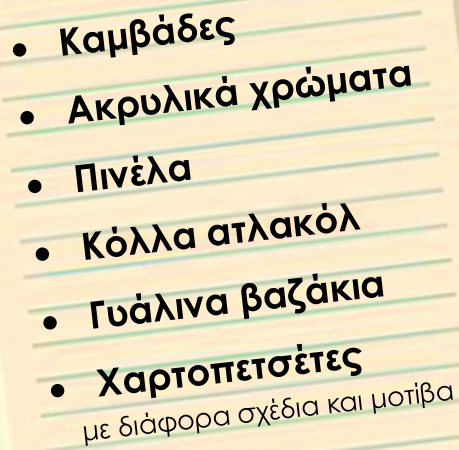
Βήμα 3:

Κόλληση, στο σημείο επιλογής στον καμβά, του μοτίβο της χαρτοπετσέτας.

Βήμα 4:

Επάλειψη με κόλλα πάνω από την επιφάνεια της χαρτοπετσέτας

Απαιτούμενα υλικά δραστηριότητας

-
- Καμβάδες
 - Ακρυλικά χρώματα
 - Πινέλα
 - Κόλλα ατλακόλ
 - Γυάλινα βαζάκια
 - Χαρτοπετσέτες
με διάφορα σχέδια και μοτίβα

ΣΤΟΧΟΙ δραστηριότητας:

- ✓ Κατάκτηση της γνώσης μέσω πολύπλευρων ερεθισμάτων.
- ✓ Ανάπτυξη ελεύθερης καλλιτεχνικής έκφρασης.
- ✓ Ενθάρρυνση στον πειραματισμό και τη δοκιμή με χρώματα, υλικά και τεχνικές.
- ✓ Ενεργοποίηση της φαντασίας.
- ✓ Καλλιέργεια της δημιουργικότητας.
- ✓ Ενεργοποίηση της παρατηρητικότητας και της αντίληψης.
- ✓ Ενδυνάμωση της προσοχής, της συγκέντρωσης και της επιμονής για ολοκλήρωση του έργου.
- ✓ Συμμετοχή και λήψη πρωτοβουλίας.
- ✓ Ενίσχυση αυτοεκτίμησης.
- ✓ Έκφραση συναισθημάτων.
- ✓ Ανακάλυψη καλλιτεχνικών κλίσεων.

- ✓ Βίωση αισθητηριακών εμπειριών, που συμβάλλουν στην αισθητική ανάπτυξη.
- ✓ Δημιουργία και καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας και ομαδικότητας με την αξία της από κοινού επίτευξης στόχου.
- ✓ Ενθάρρυνση για έκφραση γνώμης και προτίμησης.
- ✓ Ψυχαγωγία και χαλάρωση.

Επιπλέον, ενισχύονται:

- ✓ Η λεπτή κινητικότητα.
- ✓ Η οπτική διάκριση.
- ✓ Η αμφίπλευρη χρήση χεριών.
- ✓ Η λαβή και η επιδεξιότητα χεριού.
- ✓ Η αλληλουχία κινήσεων και η γραμμική σκέψη (τι θα κάνω πρώτα και τι ακολουθεί).

Εικόνα 8. αποτέλεσμα κατασκευής

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση της δραστηριότητας της κατασκευής διακοσμητικών με τη τεχνική της χαρτοπετσέτας πραγματοποιείται με το πέρας αυτής της πρωτότυπης εικαστικού περιεχομένου δραστηριότητας με την γενική αποτίμηση των όσων επιτεύχθηκαν και αφορούν στις γνώσεις και κυρίως στις νοητικές, συναισθηματικές, αισθητηριακές, κοινωνικές και κινητικές λειτουργίες του εκπαιδευόμενου (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 7). Σε αυτή εντοπίζεται το ενδιαφέρον, καθώς και το επίπεδο εμπλοκής και συμμετοχής των εκπαιδευομένων στην κατανόηση των οδηγιών αλλά και στην χρήση με ορθό τρόπο των διαθέσιμων υλικών, αποτελώντας έτσι ένα πρόσθετο μέσο επικοινωνίας και ενίσχυσης της συνοχής της ομάδας των εκπαιδευομένων. Παράλληλα, το κατασκευαστικό αποτέλεσμα (Εικ. 8) προσφέρει στους εκπαιδευομένους τη δυνατότητα χρήσης από τους ίδιους και διακοσμητικής πινελιάς για τον χώρο τους.

ΕΠΕΚΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Υπάρχει δυνατότητα επέκτασης του project με εισαγωγή και άλλων δράσεων που έχουν σχέση με την ολιστική προσέγγιση της διατροφής. Για παράδειγμα, στο εργαστήριο 1 «Επαφή με διατροφικά έθιμα του Πάσχα μέσα από τη λογοτεχνία», ο εκπαιδευτικός επιθυμώντας να γνωρίσουν οι εκπαιδευόμενοι και τα πασχαλινά έθιμα άλλων λαών και να συμφιλιωθούν με την εικόνα και το άκουσμα της ξένης κουλτούρας και των διαφορετικών πολιτιστικών στοιχείων των λαών, θα μπορούσε να προβάλλει σχετικό βίντεο αντλούμενο κι αυτό από το διαδίκτυο: <https://www.youtube.com/watch?v=tCqu-im97iU> και να ακολουθήσει συζήτηση με σχολιασμό των ξένων πασχαλινών εθίμων και εντοπισμό των ομοιοτήτων και των διαφορών των λαών ως προς αυτά.

Επιπρόσθετα, στο εργαστήριο 5 «Μαγειρεύοντας παραδοσιακά» θα μπορούσε να προστεθεί μια νέα δράση με τίτλο «Ταξιδεύοντας με νου και φαντασία», όπου οι εκπαιδευόμενοι μέσα από εννοιολογικούς χάρτες, έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό θα γνωρίσουν τη γαστρονομική παράδοση των ξένων χωρών, τη συσχέτιση αυτής με την γεωγραφικής τους θέση, τα κοινά σημεία που οι χώρες αυτές φέρουν μεταξύ τους και με την ελληνική κουζίνα(καταδεικνύοντας έτσι τις επιρροές που δέχεται η μία εθνική κουζίνα από την άλλη), αλλά και τις διαφορές που αυτές φέρουν και αποτελούν τη ιδιαίτερη μαγειρική τους ταυτότητα.

Τέλος, με αφορμή το ευρύτερο θεματικό κέντρο όλων αυτών των εκπαιδευτικών δράσεων, το οποίο είναι η συσχέτιση της διατροφής με την παράδοση, ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να προσθέσει ένα νέο εργαστήριο με τίτλο «Διατροφή και παραδοσιακό τραγούδι», όπου οι μαθητές θα καλούνται να ανακαλέσουν στην μνήμη τους ή να αναζητήσουν παραδοσιακά τραγούδια της Ελλάδας (νησιώτικα, ηπειρώτικα, κρητικά, ρεμπέτικα κ.α.), στον στίχο των

οποίων υπάρχουν λέξεις ή φράσεις σχετικές με τρόφιμα και κατόπιν να γίνει λόγος για τη θεματολογία των τραγουδιών αυτών, για τον τόπο καταγωγή τους, για το ρυθμό και τα μουσικά όργανα που τα συνοδεύουν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Becker, M. (2008). *Καλλιτεχνικές δημιουργίες με την τεχνική της χαρτοπετσέτας*. (Ε. Πατέρα, Μεταφρ.) Έβενος.
- Bell, D., & Valentine, G. (2013). *Consuming geographies: We are where we eat*. Routledge.
- Bettelheim, B. (1995). *Η γοητεία των παραμυθιών, Μια ψυχαναλυτική προσέγγιση*. (Ε. Αρσενίου, Μεταφρ.) Αθήνα: Γλάρος.
- Columba, L., & Dolgos, K. (1995). Portfolio assesment in mathematics. *Reading Improvement*, 32(3), σσ. 174-176.
- Creek, J., & Lougher, L. (2014). *Εργοθεραπεία και Ψυχική Υγεία* (4η εκδ.). (Π. Σκαλτσή, Επιμ.) Churchill Livingstone Elsevier, Αθήνα: Βήτα.
- Dewey, J. (1980). *Art as Experience*. USA: The Penguin Group.
- Hulot, M. (2020). Εικαστικά- Μια περιήγηση στους πιο εμβληματικούς πίνακες του Βαν Γκογκ στις αίθουσες του μουσείου του. Η ιστορία του Βίνσεντ Βαν Γκογκ σε περίληψη, έτσι όπως την αφηγούνται μερικοί απο τους πίνακές του. Ανάκτηση 06 01, 2022, από <https://www.lifo.gr/culture/eikastika/mia-periigisi-stoys-pio-embliamatikoys-pinakes-toy-ban-gkogk-stis-aithoyses-toy>
- Leckey, J. (2011). The therapeutic effectiveness of creative activities on mental well-being: a systemetic review of the literature. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 18, σσ. 501-509. Ανάκτηση 6 12, 2022, από <https://doi.org/10.1111/j.1365-2850.2011.01693.x>
- Mezirow, J., & και Συνεργάτες. (2006). *Η Μετασχηματίζουσα Μάθηση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Miedler, W. (2004). *Proverbs-A Handbook*. London: Greenwood Press.
- Perkins, D. (1994). *The Intelligent Eye: Learning to think by looking at art*. Los Angeles California: The Getty Education Institute for the Arts.
- Robson, C. (2010). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου: ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές*. (Κ. Μιχαλοπούλου, Επιμ., Β. Π. Νταλάκου, & Κ. Βασιλικού, Μεταφρ.) Αθήνα: Gutenberg.

Αμπελιώτης, Κ., Αποστολόπουλος, Κ., Γεωργιτσογιάννη, Ε., Γιαννακούλια, Μ., Κροκίδη, Ε., Προβατάρη, Σ., & Σαιτη, Α. (2016). *Οικιακή Οικονομία-Β' Γυμνασίου*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Αναγνωστόπουλος, Β. (2019). *ΛΑΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ-Λαογραφικά μελετήματα και προτάσεις για την Εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδοτικός οίκος Αντ. Σταμούλη.

Αναγνωστόπουλος, Δ. (2007). *Λογοτεχνική πρόσληψη στην προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκη.

Αποστολίδου, Β., & Χοντολίδου, Ε. (2006). *Λογοτεχνία και εκπαίδευση*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Αρβανίτης, Ν. (2007). Ο φάκελος υλικού (portfolio) ως μέσο εναλλακτικής και αυθεντικής παιδαγωγικής αξιολόγησης του μαθητή. *Επιστημονικό Βήμα*, 6, σσ. 168-181.

Γεωργίου, Α. (2013). Διάσημοι πίνακες πάνω σε.. ψωμί του τόστ! Ανάκτηση 05 23, 2022, από <https://www.lifo.gr/culture/design/diasimoi-pinakes-pano-se-psomi-toy-tost>

Γεωργούση, Μ. (2019). Ο Σαλβαντόρ Νταλί μέσα από χαρακτηριστικά του έργα. Ανάκτηση 05 10, 2022, από <https://artviews.gr/o-salvantor-ntali-mesa-aro-charaktiristika/>

Θεοφανέλλης, Τ., & Παπαδημητρίου, Σ. (2016). Εμπλοκή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία:βιβλιογραφική ανασκόπηση και εμπειρίες εκπαιδευτικών. *Έρκυνα,Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών-Επιστημονικών Θεμάτων*(80), σσ. 67-81. Ανάκτηση 6 7, 2022, από https://erkyna.gr/e_docs/periodiko/dimosieyseis/ekpaideytika/t08-05.pdf

Κανατσούλη, Μ. (2018). *Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της Παιδικής Λογοτεχνίας : σχολικής και προσχολικής ηλικίας* (τρίτη εκδ.). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Καρυδά, Ε. Χ. (2009). *Η μέθοδος Project "βήμα προς βήμα"*. Αθήνα: Σαββάλα.

Κλειδαράς, Γ. (2003). *Μαγειρική Τέχνη* (Τόμ. πρώτος). Ιων.

Κόμης, Β. (2004). *Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των ΤΠΕ*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Μαλαφάντης, Κ. (2011). *Το παραμύθι στην εκπαίδευση: Ψυχοπαιδαγωγική διάσταση και αξιοποίηση*. Αθήνα: Διάδραση.

Μαρκάκη, Ε. (2017). ΒΙΝΣΕΝΤ ΒΑΝ ΓΚΟΓΚ, "οι Πατατοφάγοι", ένας ύμνος στη χειρωνακτική εργασία και η ταυτίσή του με τους ανθρώπους του μόχθου.

Ματσαγγούρας, Η. (2002). *Στρατηγικές διδασκαλίας*. Αθήνα: Gutenberg.

Μερακλής, Μ. (2004). *Ελληνική Λαογραφία*. Οδυσσέας.

Μερακλής, Μ. (2007). *Λαϊκός Πολιτισμός και Νεοελληνικός Διαφωτισμός*. Αθήνα: Παπαζήση.

Μερακλής, Μ. (2012). *Το λαϊκό παραμύθι: Διδακτικές προτάσεις για νηπιαγωγούς και δασκάλους*. Αθήνα: Διάδραση.

Μεταξά, Μ. Β. (2022, 06 05). Τζουζέπε Αρτζιμπόλντο.....μικρό αφιέρωμα. Ανάκτηση από <https://www.athlepolis.gr/articles/tzouzepe-artsiboldo-mikro-afieroma/>

Μπακιρτζής, Κ. (2000). *Η δυναμική της αλληλεπίδρασης στην επικοινωνία*. Gutenberg.

Μπενέκος, Δ. (2006). *Πολιτισμική παράδοση και εκπαίδευση*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Ντούλια, Α. (2010). Διδάσκοντας μέσα από τα παραμύθια: Δυνατότητες-όρια-Προοπτικές. 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα "Μαθαίνω πώς να μαθαίνω". Πρακτικά του Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ.).

Παπαδάτος, Γ. (2009). *Παιδικό βιβλίο και Φιλαναγνωσία. Θεωρητικές αναφορές και προσεγγίσεις-δραστηριότητες*. Αθήνα: Πατάκη.

Παπαδόπουλος, Γ. (2012). *Μυθοπλασία, βίωμα και παιδεία. Διδασκαλίας τέχνη: θεωρία και εφαρμογές*. Αθήνα: Ψηφίδα.

Σκαρτσής, Σ. (1994). *Εισαγωγή στη λαϊκή λογοτεχνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Σκαρτσής, Σ. (1997). *Η παροιμία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Σταυρίδης, Μ. (2000). *Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - Σύγχρονες τάσεις και αντιλήψεις*. Αθήνα: Gutenberg.

Τσαπακίδου, Α. (2014). *Από το παραδοσιακό στο δημιουργικό παιχνίδι*. Θεσσαλονίκη: Σταμούλη Αντ.

Φράγκος, Χ. (2002). Ψυχοπαιδαγωγική - θέματα Παιδαγωγικής
Ψυχολογίας Παιδείας, Διδακτικής και Μάθησης. Gutenberg.

Χαραλάμπους, Ν. (2000). Συνεργατική μάθηση: από την θεωρία στην
πράξη. Τριήμερο Επιστημονικό Συμπόσιο με θέμα : Η εφαρμογή
της ομαδοκεντρικής διδασκαλίας-Τάσεις και εφαρμογές.
Θεσσαλονίκη: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Ανάκτηση 6 1,
2022, από <http://users.sch.gr/kliapis/NeofytF.pdf>

Ψυχάρης , Σ., & Καλοβρέκτης, Κ. (2017). Διαδακτική και σχεδιασμός
εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων STEM και ΤΠΕ. ΤΖΙΟΛΑ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Γρηγόριος Ξενόπουλος «Τα κόκκινα αυγά»

Εισαγωγικό σημείωμα

Τα έθιμα είναι αυθόρμητες κοινωνικές εκδηλώσεις που ο λαός επαναλαμβάνει, για να εκφράσει μ' αυτά τις αντιλήψεις του και τα πιστεύω του. Τα περισσότερα ελληνικά έθιμα έχουν τις ρίζες τους στα αρχαία και τα βυζαντινά χρόνια. Άλλα, πάλι, παρουσιάζουν ομοιότητες με έθιμα γειτονικών μας λαών και άλλα έχουν δεχτεί επιδράσεις από λαούς με τους οποίους ήρθαμε σε επαφή. Στο πέρασμα των αιώνων, μερικά έθιμα έμειναν σχεδόν αμετάβλητα (π.χ. έθιμα του γάμου), ενώ άλλες λαϊκές εκδηλώσεις εξελίχτηκαν σύμφωνα με τις κοινωνικές και πολιτισμικές αλλαγές (π.χ. οι χοροί και η μουσική τους, τα παραμύθια, οι μύθοι). Ωστόσο, όσο κι αν μεταβληθεί ένα έθιμο, διατηρεί πάντοτε τον κεντρικό πυρήνα του.

Αγαπητοί μου,

Μια φίλη μας, αν θυμάστε, ρώτησε τις Αποκριές πώς κι από τι επικράτησε το παράξενο έθιμο του μασκαρέματος· κι η Διάπλαση* της εξήγησε στην Αλληλογραφία* πως είν' ένα λείψανο ειδωλολατρικό. Ένας φίλος μας σήμερα μας κάνει την ίδια ερώτηση για το έθιμο των κόκκινων αυγών. Άραγε η ίδια εξήγηση θα χωρούσε; Είναι κι αυτό έν' από τα ειδωλολατρικά εκείνα έθιμα που, τροποποιημένα λιγάκι, πέρασαν και στο χριστιανισμό; Ποιος ξέρει! Το βέβαιο είναι πως το αυγό, σα σύμβολο γονιμότητας, ήταν ιερό κάποιας θεάς που τη λάτρευαν οι αρχαίοι Φοίνικες —της Ίσιδος νομίζω— και πως γι' αυτό η αυγοφαγία, σε κάποιες γιορτές εκεί πέρα, ήταν έθιμο θρησκευτικό. Λένε λοιπόν οι σοφοί πως το έθιμο των Φοινίκων πέρασε ύστερα στους Έλληνες και στους Εβραίους κι απ' αυτό η εβραϊκή κι η χριστιανική αυγοφαγία του Πάσχα. Λείψανο δηλαδή ειδωλολατρικό, λιγάκι τροποποιημένο. Αλλά πώς τροποποιήθηκε; Και γιατί τα πασχαλιάτικ' αυτά αυγά επικράτησε να τα τρώμε κοκκινοβαμμένα;

Εδώ οι γνώμες χωρίζονται. Άλλοι λένε πως είναι από ένα θαύμα που έγινε στην Ιερουσαλήμ την ημέρα της Σταύρωσης. Τη στιγμή δηλαδή που οι Εβραίοι εφώναξαν «το αίμα αυτού —του Χριστού— εφ' ημάς και επί τα τέκνα ημών»*, στα σπίτια τους βάφτηκαν κόκκινα όλα τα τρόφιμα που

είχαν για το Πάσχα, άρα και τ' αυγά. Και για ενθύμηση αυτού του θαύματος οι χριστιανοί από τότε βάφουν τα πασχαλιάτικ' αυγά τους κόκκινα. Άλλοι πάλι λένε πως το θαύμα που θυμίζει το βάψιμο αυτό έγινε αργότερα στη Ρώμη. Την ημέρα δηλαδή που γεννιόταν εκεί κάποιος αυτοκράτορας —δε θυμούμαι τώρα ποιος— που έμελλε να γίνει κατόπι φίλος και προστάτης των κατατρεγμένων χριστιανών, οι όρniθες της παλατιανής αυλής (με την κυριολεξία εδώ), για να προαναγγείλουν αυτό το χαρμόσυνο, γέννησαν κόκκιν' αυγά. Μπορεί κανείς να διαλέξει όποιο απ' αυτά τα θαύματα του αρέσει καλύτερα και να πιστέψει —τίποτα δεν εμποδίζει— πως απ' αυτό προήλθε το έθιμο.

Άλλοι, ωστόσο, τ' αποκρύβουν και τα δύο. Κανένα θαύμα, σας λένε. Οι χριστιανοί τρώνε αυγά το Πάσχα, γιατί συμβολίζουν την Ανάσταση. Όπως δηλαδή το κλωσοπουλάκι σπάζει το τσέφλι* και βγαίνει απ' τ' αυγό του, έτσι κι ο Χριστός σήκωσε την πλάκα και βγήκε απ' τον τάφο του. Και τα βάφουμε κόκκινα τ' αυγά του Πάσχα, είτε για να τα κάμουμε ακόμα πιο χαρούμενα σύμβολα, αφού το κόκκινο είναι το χρώμα της χαράς, είτε γιατί κι αυτό, μαζί με τόσα άλλα, το πήραμε απ' τους Εβραίους που έβαφαν το Πάσχα όλα τους τα πράγματα κόκκινα, ακόμα και τους τοίχους των σπιτιών τους, σα με το αίμα του αρνιού που έσφαξαν για ενθύμηση άλλου περιστατικού της Ιεράς Ιστορίας τους. Γιατί μήπως και το πατροπαράδοτο, το απαραίτητο αρνί του χριστιανικού μας Πάσχα, δεν κατάγεται από εκείνο που έσφαξαν οι Εβραίοι την παραμονή της Εξόδου από την Αίγυπτο και με το αίμα του έβαψαν τις πόρτες τους, σημάδι για να μη μπει στα σπίτια τους, τη φοβερή εκείνη για τους Αιγύπτιους νύχτα, ο εξολοθρευτής Άγγελος;

Αυτά τέλος πάντων λένε οι σοφοί για την καταγωγή των κόκκινων αυγών. Καθώς βλέπετε, είναι κάπως δύσκολο να εξακριβωθεί η αλήθεια. Αλλά τι μας μέλει! Φτάνει που το έθιμο είν' όμορφο κι αθώο. Ούτ' αίμα χύνει ούτε πόνο προξενεί. Λίγη βαφή στο τσουκάλι που θα βράσουν, και τ' αυγά βγαίνουν από κει μέσα πασχαλιάτικα. Αλλού —γιατί το χριστιανικό αυτό έθιμο είναι παγκόσμιο—, τα βάφουν και τριανταφυλλιά και γαλάζια και χρυσά ή τα χρυσοστολίζουν. Αλλά πιο γνήσια, πιο πασχαλιάτικ' απ' όλα μου φαίνονται τα δικά μας, τα καθαυτό κόκκινα. Είναι, αλήθεια, το χρώμα της χαράς, όπως το μαύρο είναι της λύπης. Φτάνει να ιδούμε μπροστά μας ένα μόνο κόκκινο αυγό, για να αισθανθούμε πως κάτι ευχάριστο, κάτι χαρούμενο ήρθε ή πλησιάζει. Και μου φαίνεται πως αυτός είναι κι ο μόνος λόγος που αγαπήθηκε, γενικεύτηκε κι επικράτησε

το έθιμο, απ' όποιο θαύμα κι αν γεννήθηκε, απ' όποια άλλη θρησκεία κι αν πέρασε στη δική μας. Είναι όμορφο κι αθώο. Κι αποτελεί μια απ' τις μεγαλύτερες παιδιάτικες χαρές του χρόνου!

ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

**Διάπλαση:* εννοεί το παιδικό περιοδικό Η Διάπλasis των Παίδων

**στην Αλληλογραφία:* είναι η στήλη του περιοδικού που απαντούσε στις επιστολές των μικρών αναγνωστών του

**«εφ' ημάς και επί τα τέκνα ημών»:* να πέσει επάνω μας και πάνω στα παιδιά μας

**το τσέφλι:* το τσόφλι του αυγού *(η)

**αμβροσία:* η τροφή των αρχαίων θεών του Ολύμπου, που τους έκανε αθάνατους. Μεταφορικά σημαίνει το πολύ νόστιμο φαγητό

**Θε μου:* Θεέ μου

Ερωτήσεις - Δραστηριότητες:

1. Αναφερθείτε με συντομία σε πασχαλινά ήθη και έθιμα του τόπου σας ή άλλων περιοχών, που γνωρίζετε.
2. Συζητήστε τι συμβολίζουν τα κόκκινα αυγά, η λαμπάδα, το πασχαλινό τσουρέκι και ο οβελίας.
3. Συζητήστε προσωπικές εμπειρίες σας από τη γιορτή του Πάσχα.
4. Συζητήστε τι μπορεί να συμβεί σ' έναν λαό όταν ξεχάσει τα έθιμα και τις παραδόσεις του.

Γρηγόριος Ξενόπουλος (1867 – 1951)

Από τους κορυφαίους και πολυγραφότερους Έλληνες πεζογράφους (ίσως ο πολυγραφότερος της ελληνικής λογοτεχνίας) και συνάμα από τους πιο πολυδιαβασμένους, διακρίθηκε κυρίως ως μυθιστοριογράφος και θεατρικός συγγραφέας. καλλιέργησε το ηθογραφικό, το κοινωνικό και το αστικό πεζογράφημα, στην αρχή σε γλώσσα καθαρεύουσα κι αργότερα σε στρωτή δημοτική. (1896-1945), υπήρξε ο ιθύνων νους (ως αρχισυντάκτης και διευθυντής) του νεανικού περιοδικού «Η Διάπλasis των Παίδων». Χιλιάδες ελλήνoπουλα όλα αυτά τα χρόνια γνώρισαν κι αγάπησαν τον Ξενόπουλο από τις επιστολές του, που τις υπέγραφε με το ψευδώνυμο «Φαίδων».

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 1

(ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ)

Επιτεύχθει	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ
Η ανάπτυξη της φαντασίας.				
Η καλλιέργεια της αντίληψης και της κρίσης.				
Η κατανόηση της μεταφορικής και κυριολεκτικής λειτουργίας της γλώσσας.				
Η κατανόηση των συμβολισμών των πασχαλινών εθίμων.				
Η εξωτερίκευση σκέψεων μέσω της αναβίωσης εμπειριών και αναμνήσεων σχετικών με το Πάσχα.				
Η ενίσχυση του περιγραφικού λόγου.				
Η διέγερση συναισθημάτων και η εξωτερίκευση αυτών.				
Η αλληλεπίδραση των εκπαιδευομένων.				
Η επαφή με την παράδοση.				
Η αισθητική απόλαυση και ψυχαγωγία των εκπαιδευομένων.				

ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 2

Ονοματεπώνυμο
εκπαιδευόμενου/ης.....

	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ
Ο εκπαιδευόμενος:				
Γνώρισε τα στάδια παραγωγής του ψωμιού.				
Θυμήθηκε προσωπικά βιώματα σχετικά με τον κύκλο του ψωμιού ή μαρτυρίες συγγενικών του προσώπων.				
Αξιοποίησε προϋπάρχουσες γνώσεις.				
Ανέπτυξε την ικανότητα του προφορικού λόγου.				
Ενίσχυσε την ικανότητα της αφήγησης και περιγραφής.				
Εμπλούτισε το λεξιλόγιό του.				
Ενδυνάμωσε την προσοχή, την παρατηρητικότητα και τη συγκέντρωσή του.				
Αξιοποίησε τα οπτικά και ακουστικά ερεθίσματα, που δέχτηκε, και οδηγήθηκε στην κατάκτηση της γνώσης.				
Συμμετείχε ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία.				
Ενίσχυσε την δεξιότητα της επικοινωνίας και της συνεργασίας.				
Ενδυνάμωσε τις ψηφιακές του δεξιότητες.				
Καλλιέργησε τις νοητικές δεξιότητες της αντίληψης, της κριτικής , αφαιρετικής και συνθετικής σκέψης.				

ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΒΙΝΤΕΟ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ 2

	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ
Το εκπαιδευτικό βίντεο :				
Κεντρίζει το ενδιαφέρον και την προσοχή του εκπαιδευόμενου.				
Ενεργοποιεί τον εκπαιδευόμενο.				
Συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση και εμπέδωση της γνώσης λόγω του συνδυασμού εικόνας, ήχου και κειμένου.				
Μπορεί να κατευθύνει την εστίαση των εκπαιδευομένων.				
Επιφέρει θετικά μαθησιακά αποτελέσματα.				
Διεγείρει ερωτήματα και δημιουργεί συνθήκες διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων.				
Μειώνει το άγχος των εκπαιδευομένων.				
Ανανεώνει την διάθεσή των εκπαιδευομένων για μάθηση.				
Εξοικειώνει τους εκπαιδευομένους με τις νέες τεχνολογίες.				

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

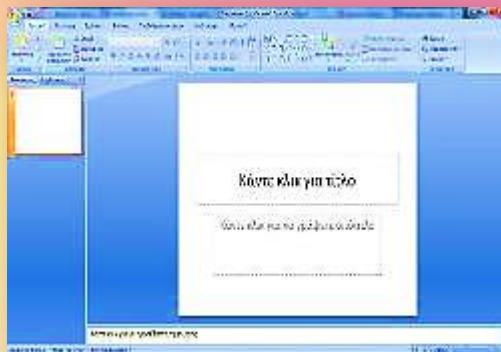
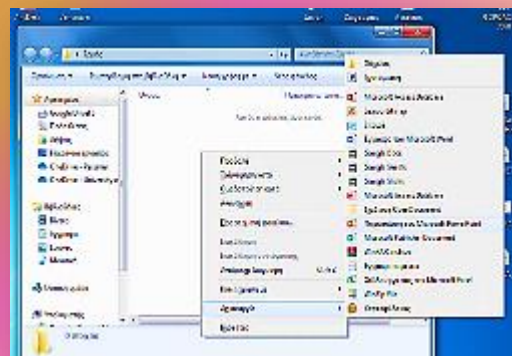
Δημιουργία παρουσίασης με Power Point

Με βάση τις ομάδες που έχετε δημιουργήσει, καλείστε να φτιάξετε μια παρουσίαση χρησιμοποιώντας το υλικό που έχετε συγκεντρώσει.

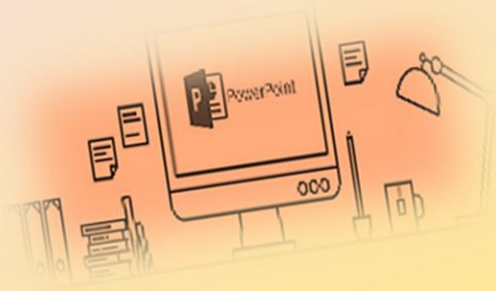
ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

- Κατασκευάστε από 6 διαφάνειες η κάθε ομάδα.
- Χρησιμοποιείτε γραμματοσειρά νούμερο 24 κεφαλαία για τον τίτλο και νούμερο 18 για το υπόλοιπο κείμενο. (**→Κεντρική →μέγεθος γραμματοσειράς →24 ή 18**)
- Χρησιμοποιείτε χρώμα φόντου ανοιχτό και σκούρα γράμματα για να είναι ευανάγνωστα. (**→δεξί κλικ στη διαφάνεια →μορφοποίηση φόντου →συμπαγές χρώμα→ χρώμα**)
- Η αρχική διαφάνεια θα έχει τον τίτλο της παρουσίασης, τα ονόματα της ομάδας και την ημερομηνία δημιουργίας.

- Ξεκινώ ανοίγοντας το πρόγραμμα δημιουργίας παρουσιάσεων (power point): **Έναρξη → Προγράμματα → Microsoft Office Power Point.**
- **Εναλλακτικά** μπορείτε πατώντας “δεξί κλικ” στην επιφάνεια εργασίας → δημιουργία Παρουσίασης του Microsoft Point.

- Ανοίγει στο πρότυπο που ονομάζεται **“Κενή Παρουσίαση”**, όπου μπορείτε να εργαστείτε και να δημιουργήσετε δικές σας διαφάνειες. Είναι το πιο απλό και γενικό πρότυπο.

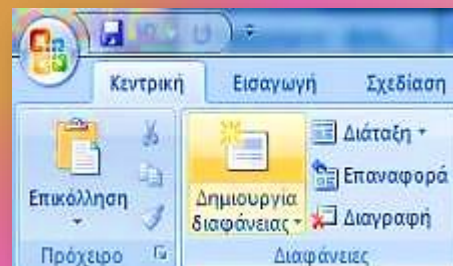
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ POWER POINT

- Στο κεντρικό παράθυρο υπάρχει η πρώτη διαφάνεια. Στα διακεκομμένα περιγράμματα μπορείτε να **πληκτρολογήσετε κείμενο ή να εισάγετε μια εικόνα**.
- Αριστερά, δημιουργούνται οι μικρογραφίες των διαφανειών που εργάζεστε. Διαλέγετε όποια θέλετε από αριστερά με αριστερό κλικ κι εμφανίζεται στο κεντρικό παράθυρο για επεξεργασία. Αργότερα, όταν θα προσθέσετε περισσότερες διαφάνειες, μπορείτε ακόμα να αλλάξετε τη σειρά τους στην παρουσίαση, εάν σύρετε τις μικρογραφίες στη σειρά που προτιμάτε.

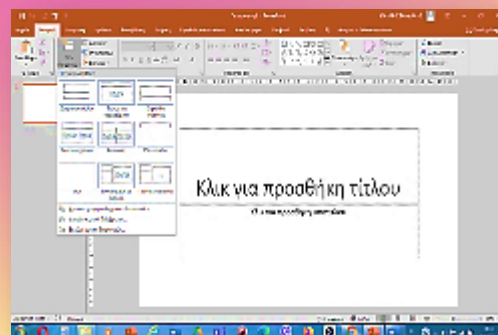
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΑΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

- Προσθέτω νέα διαφάνεια:

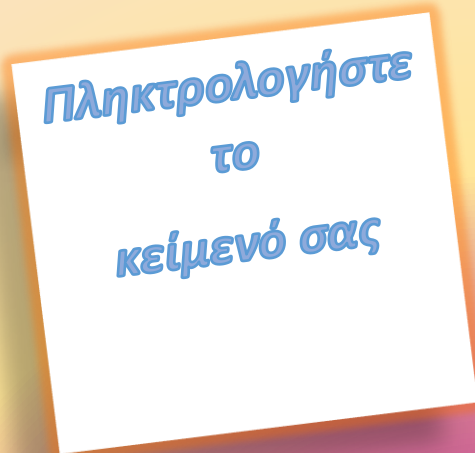
→ **κεντρική** → **Δημιουργία διαφάνειας**.

- Αν όμως θέλω να αλλάξω ταυτόχρονα και τη διάταξη, τότε επιλέγω το βελάκι στο κάτω μέρος.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- Κάνω κλικ στο πλαίσιο της διαφάνειας όπου θέλω να προσθέσω κείμενο και στη συνέχεια πληκτρολογώ. Μπορώ να μορφοποιήσω τη γραμματοσειρά, το στυλ, το μέγεθος, το χρώμα (**Κεντρική καρτέλα → Γραμματοσειρά**) και τα χαρακτηριστικά παραγράφου.

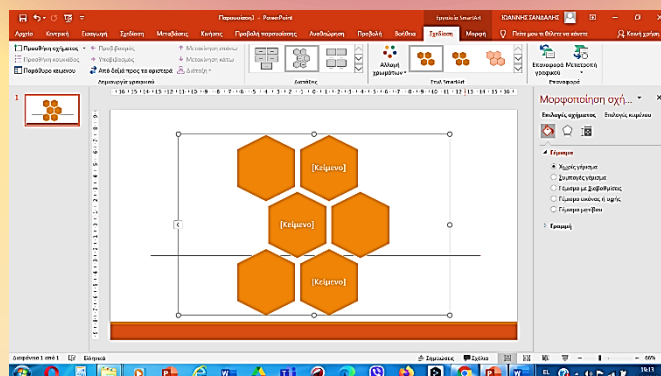
Καλό είναι να χρησιμοποιείτε κουκκίδες ή αριθμούς (**Κεντρική καρτέλα → Παράγραφος**).

- Από την καρτέλα **“Εισαγωγή”** μπορείτε να επιλέξετε το **Word Art** για να εισάγετε διακοσμητικό κείμενο και να το μορφοποιήσετε από την καρτέλα **“Μορφοποίηση”**, ή το **SmartArt** για να απεικονίσετε τις ιδέες σας και στη συνέχεια να το μορφοποιήσετε από την καρτέλα **“Σχεδίαση”**.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Από την καρτέλα **“Εισαγωγή”** μπορείτε να δημιουργήσετε έναν **πίνακα**, να προσθέσετε **εικόνες**, έτοιμα **σχήματα**, **γραφήματα** καθώς επίσης και **αρχεία ήχου ή ταινίας**.

Προσοχή για να παίζουν τα αρχεία ήχου και εικόνες πρέπει να αποθηκευτούν μέσα στον ίδιο φάκελο με την παρουσίαση.

ΑΛΛΑΓΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

- Στην καρτέλα **“Σχεδίαση”**, στην ομάδα **“Θέματα”**, κάντε δεξί κλικ στο θέμα εγγράφου που προτιμάτε. Καλό θα ήταν να εφαρμοστεί σε όλες τις διαφάνειες.

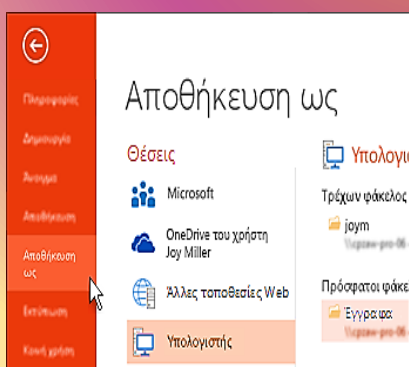
ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΩΝ

- Στην καρτέλα **“Κινήσεις”**, στην ομάδα **“Μετάβαση σε αυτήν τη διαφάνεια”**, κάντε κλικ στην εναλλαγή που θέλετε να χρησιμοποιήσετε. Μπορείτε να προσθέσετε ήχο ταυτόχρονα με την εναλλαγή και να ρυθμίσετε την ταχύτητά της.

ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

- Μπορείτε να προβάλλετε την παρουσίασή σας είτε από την αρχή (**πλήκτρο F5**) είτε από τη διαφάνεια όπου βρίσκεστε (τρέχουσα διαφάνεια - **πλήκτρα shift+F5**). Η προβολή μπορεί να γίνει είτε αυτόματα είτε με τη βοήθεια του ποντικιού (αριστερό κλικ).

ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

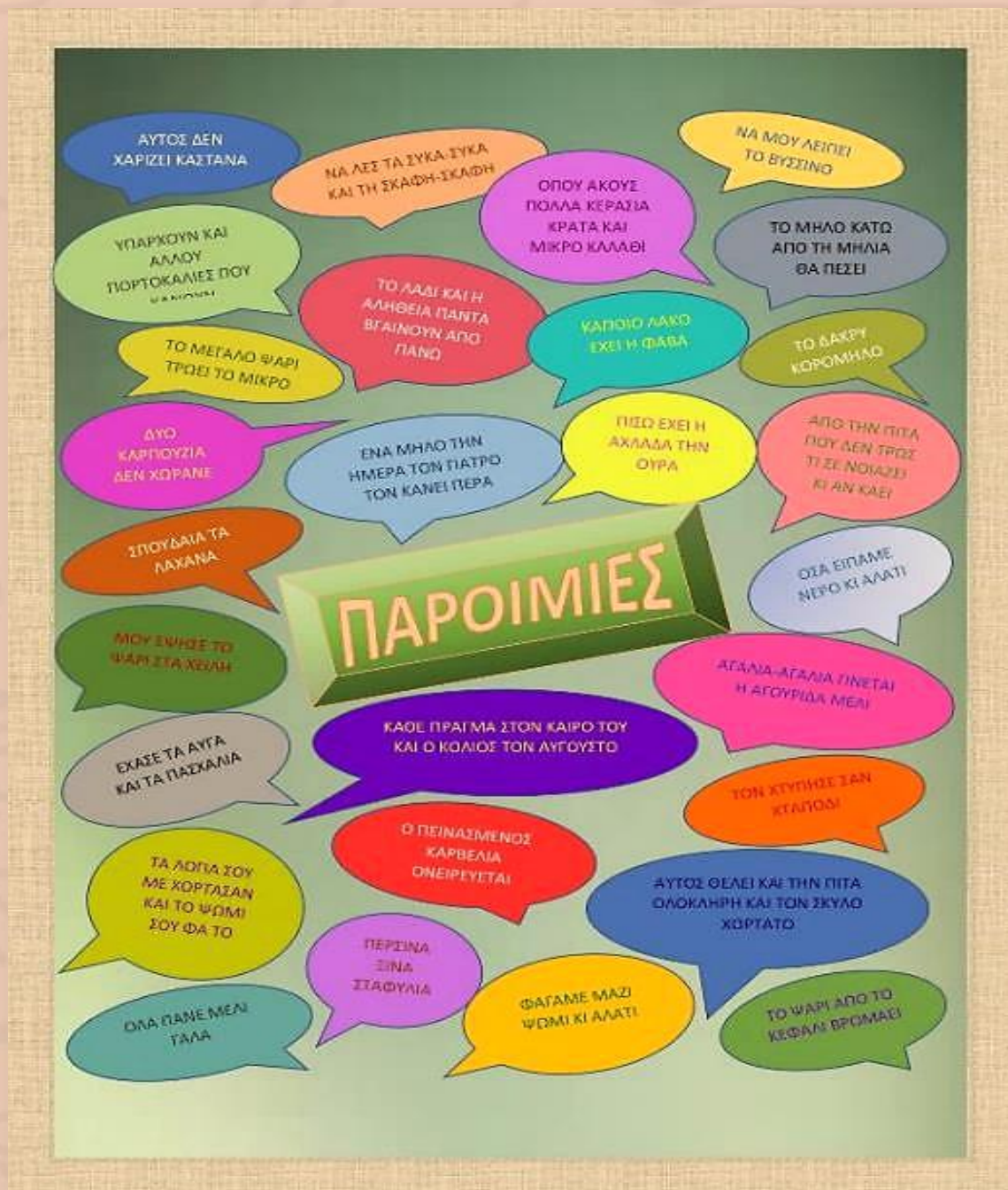
- Καλό θα ήταν όταν ολοκληρώσετε την εργασία σας να κάνετε έναν ορθογραφικό έλεγχο από την καρτέλα **“Αναθεώρηση”**. Στη συνέχεια πατήστε **Αποθήκευση ως** και επιλέξτε το φάκελο που έχετε δημιουργήσει για να αποθηκεύσετε την παρουσίασή σας. Στο πλαίσιο Όνομα αρχείου, πληκτρολογήστε το όνομα του πλανήτη σας για την παρουσίασή σας και τέλος κάντε κλικ στο κουμπί **Αποθήκευση**.

ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΜΟΡΦΗ POWER-POINT

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΠΟΔΟΣΗΣ		
	ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ(3)	ΜΕΤΡΙΟ(2)	ΧΑΜΗΛΟ(1)
Αναζήτηση πληροφοριών-αριθμός πηγών	Αξιοποιήθηκαν πάνω από 5 πηγές πληροφοριών	Αξιοποιήθηκαν 3-4 πηγές πληροφοριών	Αξιοποιήθηκαν κάτω από 2 πηγές πληροφοριών
Συλλογή πληροφοριών	Συλλέχθηκε το 80% των πληροφοριών των πηγών	Συλλέχθηκε το 50-80% των πληροφοριών των πηγών	Συλλέχθηκε κάτω από το 50% των πληροφοριών των πηγών
Συνάφεια πληροφοριών με το θέμα	Πάνω από το 80% των πληροφοριών είναι σχετικές με το θέμα	Το 50-80% των πληροφοριών είναι σχετικές με το θέμα	Κάτω του 50% των πληροφοριών είναι σχετικές
Οργάνωση πληροφοριών και δομή κειμένου	Υπάρχει οργάνωση και αλληλουχία νοημάτων τέτοια (άνω του 80%)που το θέμα καλύπτεται πλήρως και είναι κατανοητό	Υπάρχει οργάνωση και αλληλουχία νοημάτων τέτοια, ώστε να καλύπτεται μόνο το 50-80% του θέματος και να είναι μερικώς κατανοητό	Δεν υπάρχει οργάνωση και αλληλουχία νοημάτων
Συνέπεια και ολοκλήρωση καθηκόντων	Υπάρχει συνέπεια στον χρόνο παράδοσης της εργασίας	Η εργασία παραδόθηκε με 1 μέρα καθυστέρηση	Η εργασία παραδόθηκε με πάνω από 1 μέρα καθυστέρηση
Έκφραση	Χρησιμοποιήθηκε ορθά η γλώσσα στο επίπεδο της ορθογραφίας, της σύνταξης, του λεξιλογίου, της στίξης σε ποσοστό άνω του 80%	Χρησιμοποιήθηκε ορθά η γλώσσα στο επίπεδο της ορθογραφίας, της σύνταξης, του λεξιλογίου, της στίξης σε ποσοστό 50- 80%	Χρησιμοποιήθηκε ορθά η γλώσσα στο επίπεδο της ορθογραφίας, της σύνταξης, του λεξιλογίου, της στίξης σε ποσοστό κάτω του 50%
Αποτελεσματικότητα	Αναγνωρίζονται οι επικοινωνιακοί στόχοι και επιτυγχάνεται ο σκοπός του power point	Δεν αναγνωρίζονται ξεκάθαρα οι επικοινωνιακοί στόχοι και δεν επιτυγχάνεται πλήρως ο σκοπός του power point	Δεν αναγνωρίζονται καθόλου οι επικοινωνιακοί στόχοι και δεν επιτυγχάνεται ο σκοπός του power point
Αξιοποίηση οπτικοακουστικού υλικού	Αξιοποιήθηκε σε ποσοστό άνω του 80%	Αξιοποιήθηκε σε ποσοστό 50-80%	Αξιοποιήθηκε σε ποσοστό κάτω του 50%

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 4

Ονοματεπώνυμο
εκπαιδευόμενου/ης.....

	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ
Ο εκπαιδευόμενος:				
Ανακαλεί προϋπάρχουσες γνώσεις.				
Ερμηνεύει το περιεχόμενο των παροιμιών.				
Συσχετίζει τις παροιμίες με καταστάσεις της πραγματικότητας.				
Γνωρίζει νέες παροιμίες.				
Κατανοεί τη διττή και μεταφορική σημασία των λέξεων.				
Ενισχύει την αντίληψη και την κριτική του σκέψη.				
Καλλιεργεί τις δεξιότητες της μνήμης, της προσοχής και της συγκέντρωσης.				
Συμμετέχει ενεργά και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες.				
Ενδυναμώνει τις δεξιότητες της επικοινωνίας και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Αναπτύσσει το αίσθημα της συνεργασίας.				
Έρχεται σε επαφή με την προφορική λαογραφική παράδοση του τόπου του.				
Ενισχύει την πολιτιστική του ταυτότητα.				
Ψυχαγωγείται και ενισχύεται η περιπαικτική του διάθεση.				

ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΟΜΑΔΙΚΟΥ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ WORD ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 5

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ (3)	ΜΕΤΡΙΑ ΕΠΙΔΟΣΗ (2)	ΧΑΜΗΛΗ ΕΠΙΔΟΣΗ (1)	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	Αξιοποιήθηκαν τουλάχιστον 5 διαδικτυακές πηγές από κάθε μέλος σχετικές με το θέμα που είχε αναλάβει.	Αξιοποιήθηκαν 3-4 διαδικτυακές πηγές από κάθε μέλος σχετικές με το θέμα που είχε αναλάβει.	Αξιοποιήθηκαν κάτω από 3 διαδικτυακές πηγές από κάθε μέλος σχετικές με το θέμα που είχε αναλάβει.	
ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	Συλλέχθηκε πάνω από 80% των πληροφοριών που παρείχαν οι αντίστοιχες με το θέμα του κάθε μέλους, διαδικτυακές πηγές πληροφόρησης.	Συλλέχθηκε το 50-80% των πληροφοριών που παρείχαν οι αντίστοιχες με το θέμα του κάθε μέλους, διαδικτυακές πηγές πληροφόρησης.	Συλλέχθηκε κάτω από το 50% των πληροφοριών που παρείχαν οι αντίστοιχες με το θέμα του κάθε μέλους, διαδικτυακές πηγές πληροφόρησης.	
ΣΥΝΑΦΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	Πάνω από το 80% των πληροφοριών που συνέλεξε κάθε μέλος είναι σχετικές με το θέμα που διερευνά.	Οι 50-80% των πληροφοριών που συνέλεξε κάθε μέλος είναι σχετικές με το θέμα που διερευνά.	Κάτω από το 50% πληροφοριών που συνέλεξε κάθε μέλος είναι σχετικές με το θέμα που διερευνά.	
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΤΑ ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ	Ανταποκρίθηκαν σε όλα τα ζητούμενα τα μέλη της εκάστης ομάδας.	Ανταποκρίθηκαν στο ½ των ζητούμενων τα μέλη της εκάστοτε ομάδας.	Ανταποκρίθηκαν κάτω από το ½ των ζητούμενων τα μέλη της εκάστοτε ομάδας.	
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	Άνω του 80% των μελών συμμετείχαν στις συζητήσεις(διαδικτυακές ή διά ζώσης).	Το 50-80% των μελών συμμετείχε στις συζητήσεις.	Κάτω του 50% των μελών συμμετείχε στις συζητήσεις.	
ΣΥΝΘΕΣΗ-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ	Όλα τα μέλη οργανώνουν όλα τα ευρήματά τους με τέτοιο τρόπο, ώστε το θέμα να καλύπτεται πλήρως (σε ποσοστό άνω του 80%) και να είναι απόλυτα κατανοητό.	Όλα τα μέλη οργανώνουν πάνω από το ½ των ευρημάτων τους με τέτοιο τρόπο, ώστε να καλύπτεται το 50-80% του θέματος και να είναι μερικώς κατανοητό.	Όλα τα μέλη οργανώνουν κάτω από το ½ των ευρημάτων τους με τέτοιο τρόπο, ώστε να καλύπτεται κάτω από το 50% του θέματος και να μην είναι κατανοητό.	

ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ 5

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ (3)	ΜΕΤΡΙΑ ΕΠΙΔΟΣΗ (2)	ΧΑΜΗΛΗ ΕΠΙΔΟΣΗ (1)	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
ΠΑΡΟΥΣΙΑ	Είμαι παρών σε όλες τις συγκεντρώσεις της ομάδας και λαμβάνω μέρος στις συζητήσεις.	Είμαι παρών στο 50-60% των συγκεντρώσεων της ομάδας και δεν λαμβάνω πάντα μέρος στις συζητήσεις.	Παρευρίσκομαι σε ποσοστό κάτω του 50% στις συγκεντρώσεις και στις συζητήσεις της ομάδας.	
ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Παίρνω μέρος σε όλη τη διαδικασία καταμερισμού της εργασίας και ωθώ την ομάδα να παίρνει δίκαιες αποφάσεις.	Παίρνω μέρος στο 50-60% των φάσεων της διαδικασίας καταμερισμού της εργασίας, ενώ προτιμώ μερικές φορές να είμαι παθητικό μέλος.	Παίρνω μέρος στη διαδικασία καταμερισμού της εργασίας σε ποσοστό κάτω του 50% και προτιμώ να είμαι παθητικό μέλος.	
ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	Συλλέγω ποσοστό 75-100% πληροφοριών σχετικών με το θέμα που διερευνάται.	Συλλέγω ποσοστό 50-70% πληροφοριών σχετικών με το θέμα που διερευνάται.	Συλλέγω πληροφορίες άσχετες με το θέμα που διερευνάται σε ποσοστό κάτω του 50%.	
ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ	Θέτω σε ποσοστό τουλάχιστον 80% σχετικά με το θέμα ερωτήματα και σχόλια.	Θέτω σε ποσοστό 50-80% σχετικά με το θέμα ερωτήματα και σχόλια.	Θέτω ερωτήματα και σχόλια σχετικά με το θέμα κάτω του 50%.	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	Χρησιμοποιώ πειστικά επιχειρήματα για να υποστηρίξω τις απόψεις μου σε ποσοστό άνω του 80%.	Χρησιμοποιώ πειστικά επιχειρήματα για να υποστηρίξω τις απόψεις μου σε ποσοστό 50-80%.	Χρησιμοποιώ ανίσχυρα και μη πειστικά επιχειρήματα για να υποστηρίξω τις απόψεις μου.	
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	Εκτελώ πάνω από το 80% των καθηκόντων του ρόλου που μου έχει ανατεθεί στην ομάδα και ολοκληρώνω την εργασία μου χωρίς	Εκτελώ το 50- 80% των καθηκόντων του ρόλου που μου έχει ανατεθεί στην ομάδα και ολοκληρώνω την εργασία μου με υπενθύμιση από τα άλλα μέλη.	Εκτελώ κάτω το 50% των καθηκόντων του ρόλου που μου έχει ανατεθεί στην ομάδα.	

	προειδοποίηση-υπενθύμιση.			
ΣΥΝΕΠΕΙΑ	Παραδίδω την εργασία που μου έχει ανατεθεί χωρίς καθυστέρηση.	Παραδίδω την εργασία που μου έχει ανατεθεί με καθυστέρηση σε ποσοστό 20%.	Δεν παραδίδω ποτέ την εργασία που μου έχει ανατεθεί εγκαίρως.	
ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	Μεταδίδω τις σκέψεις μου, ακούω προσεκτικά και υπολογίζω πάντα τις απόψεις όλων των μελών της ομάδας.	Μεταδίδω τις σκέψεις μου, ακούω προσεκτικά και υπολογίζω τις απόψεις όλων των μελών της ομάδας σε ποσοστό 60-80%.	Προτιμώ να είμαι παθητικός ακροατής των απόψεων των μελών της ομάδας, δεν ακούω προσεκτικά και δεν υπολογίζω τις απόψεις των μελών της ομάδας σε ποσοστό μεγαλύτερο του 60%.	
ΠΑΡΟΧΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ	Παρέχω βοήθεια στην ομάδα όταν χρειαστεί σε ποσοστό άνω του 70%, πέραν της ανατεθείσας εργασίας μου.	Παρέχω βοήθεια στην ομάδα όταν χρειαστεί σε ποσοστό 50-70%.	Δεν παρέχω βοήθεια στην ομάδα, όταν χρειαστεί.	
ΕΠΙΛΥΣΗ ΣΥΣΚΡΟΥΣΕΩΝ	Δεν διαπληκτίζομαι με τα άλλα μέλη της ομάδας και βοηθώ στην επίλυση των διαφορών μεταξύ τους σχεδόν πάντα (σε ποσοστό άνω του 80%).	Διαπληκτίζομαι μερικές φορές με τα άλλα μέλη της ομάδας και δεν βοηθώ στην επίλυση των διαφορών μεταξύ τους.	Διαπληκτίζομαι αρκετές φορές με τα άλλα μέλη της ομάδας.	
ΑΠΟΔΟΧΗ ΚΡΙΤΙΚΗΣ	Επιδέχομαι οποιασδήποτε μορφής εποικοδομητική κριτική, συμβιβάζομαι και διαπραγματεύομαι.	Επιδέχομαι οποιασδήποτε μορφής εποικοδομητική κριτική, συμβιβάζομαι και διαπραγματεύομαι σε ποσοστό 50-70%.	Επιδέχομαι οποιασδήποτε μορφής εποικοδομητική κριτική σε ποσοστό κάτω του 50%.	

ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 6

Ονοματεπώνυμο
εκπαιδευόμενου/ης.....

	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ
Ο εκπαιδευόμενος:				
Έρθε σε επαφή με την τέχνη.				
Γνώρισε συγκεκριμένους καλλιτέχνες και καλλιτεχνικά ρεύματα.				
Ανέπτυξε οπτικές και αντιληπτικές ικανότητες για το χώρο.				
Γνώρισε τα χρώματα, το φως, τις σκιές και τις διάφορες τεχνοτροπίες.				
Ερμήνευσε τους πίνακες μέσα από τη δική του οπτική γωνία.				
Κατανόησε την οπτική προσέγγιση του εκάστοτε καλλιτέχνη.				
Αποκωδικοποίησε τους συμβολισμούς των πινάκων.				
Ανέπτυξε την παρατηρητικότητα, την προσοχή και τη συγκέντρωση.				
Καλλιέργησε την κριτική σκέψη και την αντίληψη.				
Ανέπτυξε τη φαντασία.				
Έκανε συνειρμούς.				
Κατανόησε την συμβολή της τέχνης στον πολιτισμό.				
Συνειδητοποίησε τον κοινωνικό ρόλο της τέχνης.				
Αντιλήφθηκε πως η τέχνη είναι κοινή γλώσσα και έκφραση όλων των λαών.				
Βίωσε ποικίλα συναισθήματα.				
Απέκτησε αισθητικό κριτήριο.				
Συνειδητοποίησε καλλιτεχνικές του ανησυχίες.				
Ενδυνάμωσε τον περιγραφικό λόγο.				
Ενίσχυσε τη δεξιότητα της επικοινωνίας και κοινωνικής αλληλεπίδρασης.				
Ψυχαγωγήθηκε και χαλάρωσε.				

ΡΟΥΜΠΡΙΚΑ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 7

Ονοματεπώνυμο
εκπαιδευόμενου/ης.....

	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ
Ο εκπαιδευόμενος:				
Συμμετείχε ενεργά.				
Κατανόησε τις οδηγίες και τις ακολούθησε.				
Αξιοποίησε σωστά τα υλικά και τα εργαλεία.				
Ολοκλήρωσε το έργο του.				
Απέκτησε γνώσεις σχετικές με την τεχνική του «ντεκουπάζ».				
Αξιοποίησε προϋπάρχουσες γνώσεις.				
Βίωσε αισθήματα χαράς και ικανοποίησης.				
Ενίσχυσε την αυτοεκτίμησή του.				
Ανέλαβε πρωτοβουλίες.				
Ανακάλυψε τις καλλιτεχνικές του κλίσεις.				
Ανέπτυξε τη φαντασία και τη δημιουργικότητά του.				
Ενδυνάμωσε τις νοητικές δεξιότητες της αντίληψης, της προσοχής και της συγκέντρωσης.				
Καλλιέργησε τις αισθητηριακές του λειτουργίες.				
Ανέπτυξε την δεξιότητα της επικοινωνίας και της συνεργασίας.				
Ενίσχυσε τις κινητικές του δεξιότητες.				
Ψυχαγωγήθηκε.				

Πηγές εικόνων

Εξώφυλλο: Τζουζέπε Αρτσιμπόλντο «Βερτούμνος 1591»

<https://www.haniotika-nea.gr/votaniki-techni-i-anaparastasi-tou-fitikou-kosmou-sta-erga-zografikis/>

ΕΙΚ 1. https://www.orizontesbooks.gr/catalog/product_info.php?products_id=24131

ΕΙΚ 2. <https://artviews.gr/o-salvator-ntali-mesa-apo-charaktirist/>

ΕΙΚ 3.

<https://www.arting.gr/%CE%B5%CF%80%CF%8E%CE%BD%CF%85%CE%BC%CE%BF%CE%B9-%CE%B6%CF%89%CE%B3%CF%81%CE%AC%CF%86%CE%BF%CE%B9/%CF%80%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%B1%CF%82-vincent-van-gogh-%CF%83%CE%B9%CF%84%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%87%CF%8E%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%BF-%CE%BC%CE%B5-%CE%BA%CE%BF%CF%81%CE%AC%CE%BA%CE%B9%CE%B1>

ΕΙΚ 4 και ΕΙΚ 5. <https://zone47.com/crotos/?l=el&p=&nb=20&disp=1&s=&y1=-40000&y2=2016&p31=&p170=7751>

ΕΙΚ 6. <https://www.art22.gr/%CF%84%CE%BF-%CF%86%CE%B1%CE%B3%CE%B7%CF%84%CF%8C-%CF%83%CE%B5-%CE%BC%CE%B5%CE%B3%CE%AC%CE%BB%CE%B1-%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%B1-%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7%CF%82/8-vincent-van-gogh-%CF%80%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%86%CE%AC%CE%B3%CE%BF%CE%B9-1885/>